ANNEM BABAM

Tüm anne babalara ve annem babam diyen tüm evlatlara

Kaybetmeden değer bilenlere

Ahmet TÜRKAN

İÇİNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA

Ahmet TÜRKAN, 1959 yılında Bolu'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bolu'da lise Öğrenimini İstanbul'da Deniz Astsubay Hazırlama Okulu'nda tamamladı. 1 yıllık Sınıf Okulu Eğitiminden sonra 1979 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı deniz birliklerinde deniz astsubayı olarak göreve başladı. 1983 yılında 6 ay süren DSH uçak uçuş operatörü kursunu başarı ile tamamlayarak uçak uçuş operatörü unvanı ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı hava unsurlarında görev aldı. 1989 yılında Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İktisat Programını tamamladı. 1997 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki görevinden ayrıldı. 2009 yılında Maltepe Üniversitesi İşletme Yüksek Lisansını tamamladı. Halen ticari hayatta kariyerini devam ettirmekte, özel bir şirkette yönetici olarak görev yapmaktadır. Evli ve 3 çocuk babasıdır. http://www.habername.com haber sitesinde haftalık makaleleri yayınlanmaktadır.

YAYINLANMIŞ ESERLERİ

Alaturka Laiklik KDY 2021

İletişimi Aşk Hali KDY 2022

E-KİTAPLAR

Çocuk Eğitimi-1 ve 2
Habername Yazılarım 1-2-3 ve 4
Kıssalardan Hisseler-1
Geçim Dünyası
Söz Uçmaz Yazı Kalır
Gönül Telinden
Strateji Rehberi
İnsan Toplum ve İktisat
Osmanlı Saati Ne Anlatıyor
Mehmet Akif ve İstiklal Ruhu
İş Ahlakı
Hayata Dair Okumalar- 1

SİTELERİ

www.ahmetturkan.com.tr

www.ahmetturkan.gen.tr

İTHAF

Bu kitabı geç yaşta kaybettiğim babam ve 20 yıl önce kaybettiğim anneme ithaf ediyorum.

TAKDİM

Bu kitabımızı Anne Babalar için hazırladık. Garip bir çağda yaşıyoruz. Çekirdek aile kavramını içi boşaltılmış, çitlenmiş çekirdeğe döndürmüşüz. Anneler babalar huzur evlerinde, evde kedi köpek besler olmuşuz. Kaybedince anlamışız anne ne demek, baba ne demek. Aslında var iken sarılmak lazım değil miydi? Var iken ellerini öpmek, yaralarını sarmak lazım değil miydi?

Kariyer planlarımızı önceleyip anne babamızı öteledik. Avrupalı olalım derken değerlerimizi kaybettik. Evlatlarımız bizden görüp bizler için hangi huzurevinde kalacağımızı planlamışlardır belki. Belki de kendimiz planlamışızdır hangi huzurevi olsun diye. Peki mutlu muyuz?

Annesini babasını çok erken yaşta kaybedenler, siz söyleyin; anne babasız hayat nasıl?

Siz söyleyin yürek yangınınızı. Yeni ve garip nesil anlar mı derdinizi? Anlatır mı anne baba ne demek?

Bu kitabımızda anne babalar ile ilgili yazılmış şiirler, dualar, anne babaların evlatları için söylediklerini derledik. Şehit olmadan anne babalara yazılan elveda mektuplarını.

Anne babaların vefasız evlatlarına yazıp haykırdıklarını, çaresizliklerini derledik.

Anne babası için huzurevi planı yapanlara bir şeyler anlatır belki yazdıklarımız. Ne bileyim hani…vakit geç olmadan…

Sahip çıkalım ebeveynimize, sahip çıkalım geleceğimize.

Sahip çıkalım insanlığımıza.

HZ. PEYGAMBER VE ANNE-BABA SEVGİSİ

Yüce Allah (c), Kur‟an-ı Kerim‟in muhtelif ayetlerinde insanın en mükemmel bir şekilde yaratıldığını, yeryüzünü imar eden ve oradan sorumlu bir halife olduğunu bildirmiştir. Yine çeşitli ayetlerde insanların kadın-erkek Şeklinde iki cins olarak yaratıldığını, her bireyin özgün bir kimliğe sahip ve farklı karakterlerde olduğunu ifade etmiştir. Sosyal hayatın en önemli temel taşı, kadın ve erkeğin meşru birlikteliği sonucu oluşan ailedir. Allah (c) aile vasıtasıyla kadın ve erkek arasında sevgi, Şefkat ve bağlılık oluşturmuştur. Bu sevgi temelli ailede annelik, babalık ve evlatlık gibi sosyal hayatın temel unsurları yer almaktadır. İslâm, ortaya koyduğu hükümlerle anne-baba ve çocuklara bazı sorumluluklar yüklemiştir. Her birinin diğeri üzerinde haklarından bahsetmiş ve bununla ilgili çeşitli düzenlemeler getirmiştir. Eşlerin birbirleri üzerindeki hakları, ebeveynin çocuklar üzerindeki hakları, çocukların anne-baba üzerindeki hakları, ayet ve hadislerde açıklanmıştır. Konumuz anne-baba sevgisi olduğu için öncelikle anne babanın çocuklar üzerindeki haklarından bahsedeceğiz. Genel olarak anne-babanın çocuklar üzerindeki haklarını Şöyle sıralayabiliriz: Anne babaya itaat etmek, onlara iyi davranmak, saygılı olmak, maddî ihtiyaçlarını gidermek, rızalarını almak, dua etmek, kötü söz söylememek, öldüklerinde hayırla anmak ve dostlarıyla ilişkiyi devam ettirip ikramda bulunmaktır. Biz burada bu maddeleri ayet ve hadisler ışığında ele almakla beraber daha çok ailenin temelini teşkil eden anne babaya karşı ahlaki ve vicdanî sorumluluklar üzerinde duracak ve Hz. Peygamber’in (s) bu konudaki emir, tavsiye ve güzel uygulamalarından bahsedeceğiz. İlk olarak Kur’an’da anne ve babayla ilgili geçen birtakım ayetlere vurgu yapmak istiyoruz.

Kur’an’da Anne-Baba Sevgisi

Kur’an’da anne ve babayla ilgili olarak değişik emirler yer almaktadır. Yüce Allah (c) Kur’an’da kendine ibadet edilmesi ve Şirk koşulmaması yanında anne-babaya iyiliği emretmiĢtir.1 Ayrıca anne babaya iyi davranılması, onlarla iyi geçinilmesi, onlara güzel söz söylenmesi, öf bile denmemesi ve azarlanmamaları emredilmiştir. Başka ayetlerde ise; onlara karşı alçakgönüllü olunması, anne ve babaya merhamet etmesi için Allah’a (c) dua edilmesi tavsiye edilmiştir.

Bununla beraber anne-babanın çocuklarını Allah’a (c) Şirk koşmaya zorlamaları halinde onlara itaat edilmemesi de emredilmektedir. Kur’an’da anne ve babayı beraber zikretmenin yanı sıra sadece anneyi zikreden, çocuğu zahmetle taşıması ve zahmetle doğurmasından bahseden ayetler de vardır.

Anne-babaya iyilik edilmesiyle ilgili olarak Allah (c), Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurur: "Allah'a kulluk edin, O'na bir şeyi ortak koşmayın. Anne babaya, yakınlarına, yetimlere, düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya ve eliniz altında bulunan kimselere iyilik edin.

" Yüce Allah (c), Kur'an'da zatına şirk koşulmaması ve sadece kendisine ibadet edilmesini istedikten sonra en önemli hak olarak anne ve babanın hakkını ve onlara iyiliği emretmektedir. Zira anne ve baba, insanın varlığının sebebidirler. Anne ve baba doğuştan gelen duygularla, çocuklarını korumaya yöneltilmiş bulunmaktadırlar. Onlar her şeylerini, hatta hayatlarını çocukları yolunda feda etmeye yatkın biçimde yaratılmışlardır. Babanın çocuğunu büyütünceye kadar yıllarca harcamada bulunması, annenin şefkat ve merhametiyle onu büyütmesi gibi son derece büyük iyilik ve ihsanları vardır. Ayrıca Allah (c) anne-babaya karşı kötü sözü yasakladıktan sonra onlara karşı iyi sözü ve dua etmeyi öğütlemiştir. Onlara güzel söz söyleme ve dua etme ile ilgili olarak Kur'an'da: "Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi, anne-babanıza da iyi davranmanızı kesin bir şekilde emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa, kendilerine "of!" bile deme; onları azarlama, ikisine de güzel söz söyle. Onları esirgeyerek alçakgönüllülükle üzerlerine kanat ger ve: "Rabbim! Küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişlerse, şimdi de sen onlara (öyle) rahmet et!" diyerek dua et." buyrulmuştur.

Allah (c) onlara iyi muamele etmeyi, hürmet ve nezaketi, O'na ibadet ve itaatle beraber zikretmiştir. Bu da açıkça göstermektedir ki, Allah'a (c) ibadetten sonra anne-babaya itaat, en önemli görevlerden biridir ve Allah'a (c) hamd etmek gibi anne-babaya şükretmek de hem İslâmî hem de insanî bir görevdir.

Anne-babaya itaat ve iyi muamele etmek her zaman için geçerli olup bu hüküm özellikle yaşlandıklarında daha da önemli hale gelmektedir. Çocukların anne ve babalarını incitecek bir söz söylememeleri veya kalplerini kıracak bir iş yapmamaları çok önemlidir. İleri yaşlarda, anne-babanın her talebini yerine getirmek çocukları için zor olabilir. Ancak Kur'an insanlara, küçükken anne-babalarının kendilerine baktığını ve bütün ihtiyaçlarını karşıladığını çocukluklara hatırlatarak yaşlandıklarında anne-babaya şefkatle davranmalarını öğütlemektedir.

Hz. Peygamber'in Anne-Baba Sevgisi

Hz. Peygamber (s) henüz dünyaya gelmeden babası Abdullah b. Abdilmuttalib; altı yaşında küçük bir çocuk iken de annesi Âmine Hatun'u kaybetmişti. Annesi, küçük Muhammed'i de yanına alarak, onun doğumundan önce vefat eden babasının, o zamanlar ismi Yesrib olan Medine'de bulunan kabrini ve

ailenin dayıları sayılan Neccaroğulları'nı ziyaret etmek üzere Medine'ye gitmişti. Fakat ziyaretten dönerken Âmine Hatun, Ebvâı denen yerde vefat etti ve oraya defnedildi. Böylece müstakbel peygamber henüz altı yaşında iken hem anne, hem de babadan yoksun kaldı.2 Bu sebeple dünyada onlara hizmet edememiş ama bir ömür boyu kalbi onların sevgisiyle dolu olarak yaşamıştır.

Çevresindeki insanlara anne ve babaya nasıl davranılması gerektiğini söylemiş, sevgi ve saygıda kusur edilmemesini tavsiye etmiştir. Hz. Peygamber'den (s), anne-babaya iyiliği tavsiye eden çok sayıda hadis rivayet edilmiştir. Bu hadislerde Allah (c) katında en değerli ibadetin, vaktinde eda edilen namazdan sonra anne-babaya iyilik olduğu3 ve bunun onları Cennete sokacak bir amel olduğu, Allah'ın (c), insan üzerindeki himayesini artırma yolunun anne-babaya şefkat etmekten geçtiği belirtilir.

Anne-babanın izni olmadan cihada bile gidilmemesi gerektiği vurgulanarak anne-babaya hizmet ve itaatin önemine dikkat çekilir. Anne-babanın cenneti kazanmayı insana kolaylaştırdığı, anne babası yanında ihtiyarladığı halde cenneti kazanamayanların bedbaht insanlar olduğu hadislerde ifade edilmiştir.

Ebû Hüreyre (r) şöyle anlatıyor: "Allah Resûlü (s) bir gün: "Yazıklar olsun, yazıklar olsun, yazıklar olsun," dedi. "Kime yazıklar olsun ey Allah'ın Resûlü?" diye sorulunca şu açıklamada bulundu: "Ebeveyninden her ikisinin veya sâdece birinin yaşlılığına ulaştığı halde cennete giremeyene." dedi.

Abdullah b. Mesut'un (r) Hz. Peygamber'e (s) şöyle sorduğu nakledilmiştir: "Allah katında en değerli ibadet hangisidir?" Hz. Peygamber (s) şöyle cevap vermiştir: "Namazı zamanında eda etmendir." Abdullah tekrar sordu, "Ondan sonra en değerli ibadet hangisidir?" Hz. Peygamber (s) cevapladı: "Anne-babana iyi muamele etmendir." Abdullah: "Sonra hangisi?" deyince Hz. Peygamber (s) "Allah yolunda cihattır." buyurdu.

Namaz, imandan sonra amellerin en faziletlisidir. Burada namazla ve anne-babaya iyilik birlikte geçmektedir. Bu da anne-babaya iyiliğin önemini göstermektedir. Anne-babaya iyilik İslâm dininin insana yüklediği en büyük vecibelerdendir. Hatta anne-baba kâfir bile olsa onlara iyilikle muamele ederek kendilerine itaatsizlik etmemek gerekir. Onlara can sıkıntısı ile "of" demek bile Kur'an'da yasaklanmıştır.

Anne-baba Allah'a isyana zorlamadıkça onlara itaat etmek gerekir. Ebû Bekr'"in (r) kızı Esma (r) şöyle anlatıyor: "Resûlullah (s) zamanında annem beni özleyerek ziyaretime gelmişti. Ben Resûlullah'a: "Annemle ilgilenip onu kabul edeyim mi?" diye sordum. Resûlullah, "Evet (onunla ilgilenip, iyilik et)!"

buyurdu. Râvi Süfyan b. Uyeyne: “Yüce Allah o kadın hakkında şu ayeti indirmiştir:

“Allah, sizinle din uğrunda savaşmayan ve sizi yurtlarınızdan çıkarmayanlara iyilik yapmanızı ve onlara âdil davranmanızı yasaklamaz. Çünkü Allah, adaletli olanları sever.” ilavesinde bulunur. İbn Abbas (r), Hz. Peygamber‘‘in (s) şöyle buyurduğunu nakletmiştir: “Allah (c) rızası için anne-babasına itaatkâr olan kişi için Cennet’in iki kapısı açık olacaktır ve âsi olan kişi için Cehennemin iki kapısı açık olacaktır. Ve eğer ebeveynden sadece biri varsa, Cennet’ten bir kapı (itaatkâr için) ve Cehennemden bir kapı (asi olan için) açılacaktır.”

Burada sahabe sordu: “Bu Cehennem tehdidi, anne-baba ona zulüm etseler de geçerli midir?” Hz. Peygamber (s) üç kere buyurdu: “Anne-baba ona zulüm etseler bile.” Bir başka ifadeyle, çocuklar anne-babaya isyan ettiğinde ve onlara kötü muamele ettiğinde Cehennem tehdidi vakidir ve çocukların ebeveynden öç almaya hiçbir hakları yoktur. Hz. Peygamber (s) şöyle buyurmaktadır: “Allah’ın rızası, anne babanın rızasında, gazabı da anne babanın gazabındadır.” “Büyük günahların en büyüğü Allah’a ortak koşmak ve anneye-babaya isyan ve eza etmektir.”

Başka bir hadiste Hz. Peygamber (s): “Kişinin kendi anne ve babasına lanet etmesi büyük günahlardandır.” Sahabe: “Ey Allah‘‘ın Resûlü insan kendi anne ve babasına nasıl lanet eder?” Hz. Peygamber (s): “O kimse birisinin babasına söver, o da karşılık olarak onun babasına söver, yine aynı kişi birinin annesine söver, o da karşılık olarak onun annesine söver.” buyurdu. Hz. Peygamber (s) bazen sadece anne veya baba haklarına vurgu yapmış, çoğunlukla anne ve baba ile ilgili durumları birlikte zikretmiştir. Bunlara örnek vermek gerekirse Ebû Hüreyre‘‘den (r) rivayet edilen bir hadis şöyledir: “Kendisiyle en çok ilgilenilmesi, ihtiyaçlarının evvelemirde karşılanması ve kendisine yakın olunması gereken kimdir?” diye sorulunca Hz. Peygamber (s) üç kere “Annendir” buyurdu; dördüncüde “Babandır” diye ekledi.

Burada anneye iyiliğin üç defa tekrar edilmesi, annenin evlat üzerinde babanın üç misli iyilik ve ihsana hak kazandığını ifade eder. Bunlar sırasıyla hamilelik, doğurma ve emzirme zorluklarının karşılığıdır. Çünkü evlada en fazla hizmeti geçen annedir. Anne hamile kaldığı andan itibaren evladı sebebiyle sıkıntı çekmeye başlar. Doğum da kolay bir hâdise değildir. Hayatî tehlikeyi beraberinde getirir. Doğum sırasında ölen anneler çoktur. Doğum normal cereyan etse bile, doğum sonu ve acıları başlı başına ciddî ve tahammülü zor bir imtihandır. Annenin esas hizmeti doğumdan sonra başlar. Çocuğun emzirilmesi, giydirilmesi, temizliğinin yapılması, terbiye edilmesi, tedavisi gibi, ardı arkası kesilmeden yaklaşık on beş yıl sürecek hasbî bir hizmet dönemi

başlar. Evladın, bu hizmeti maddî bir karşılıkla ödemesi mümkün değildir. Yapabileceği tek şey, annenin kendisine gösterdiği şefkat ve ilginin idrakinde olması, minnettarlığının şuurunda olduğunu annesine belli etmesi, ona sevgi ve saygıda kusur etmemesidir.

Hz. Peygamber‟in (s) anneliği çok büyük bir fazilet kabul ettiği içindir ki, Cennet‟i annelerin ayağı altına koymuş ve anneye yapılan iyiliğin Allah (c) ve ahiret yolunda cihad etme şerefinden önce geldiğini bildirmiştir.

Bir sahabi Allah'ın (c) rızasını kazanmak, ahiret sevabına ermek için cihada çıkmak üzere Hz. Peygamber‟den (s) izin istemeye gelmişti. Hz. Peygamber (s): "Annen sağ mıdır?" diye sordu. "Evet, sağdır" cevabını alınca evine dönüp annesine iyilik yapmasını emretti. Sahabi cihada çıkmak isteğini yineleyince Hz. Peygamber (s) de annesini sordu ve geri dönüp ona iyilik etmesini, bakmasını emretti. Üçüncü defasında sahabi, cihad şerefine erip zafer kazanmak isteğinde ısrar edince Hz. Peygamber (s): "Annen sağ mıdır?" sorusunu tekrarladı. "Evet, sağdır" cevabını alınca şöyle buyurdu: "Sözlerime dikkat etsene! Annenin ayağı dibinde otur. İşte Cennet oradadır." Bir rivayette ise "Annenin yanından ayrılma, çünkü Cennet onun ayakları altındadır." buyurdu.

Baba ile ilgili olarak da Hz. Peygamber (s) şöyle buyurmuştur: "Baban Cennete gidişin orta kapısıdır, onu muhafaza etmek ya da yok etmek senin elindedir." Başka bir hadiste de babayı memnun etmenin Allah'ı (c) memnun etmek sayılacağı ifade edilerek Hz. Peygamber (s) şöyle buyurmuştur: "Babanı memnun etmen Allah'ı memnun etmendir, babanı öfkelendirmen ise Allah'ı öfkelendirmendir." Baba hakkının ne kadar önemli bir hak olduğu hususunda ise şöyle buyrulmuştur: "Evlat babanın hakkını asla ödeyemez; onu köle olarak almış ve azat etmiş olsa bile." Bir sahabi Allah'ın elçisine, "Çocukların anne-babaya karşı görevleri nelerdir?" diye sordu. Hz. Peygamber (s), "Onlar senin Cennet'in veya Cehennemindir." buyurdu.

Başka bir ifadeyle, onlara itaat ve hizmet bir kişiyi Cennet'e sokar ve onlara kötü muamele etmek ya da hoşnutsuzluklarına sebep olmak Cehennem‟e sokar. En makbul duanın anne-babanın çocuğu için yaptığı dua olduğu ifade edilmektedir. Bununla beraber anne-babasına iyilikle güzel hizmet edip, itaatlerinde bulunan kimsenin duasının kabul edileceğine dair rivayetler de vardır. Bunların en meşhuru Buhari'de geçen hadistir. Hz. Peygamber (s) şöyle buyurmuştur: "Üç kişi beraber yürürlerken onları yağmur yakaladı. Hemen dağdaki bir mağaraya meyledip sığındılar. Akabinde mağaralarının ağzına dağdan büyük bir kaya düşüp üzerlerini tamamen kapattı Bunun üzerine onlardan biri diğerlerine: „Riya ve şöhret isteği olmaksızın, sırf Allah rızası için

yapmış olduğunuz amellere bakın da onları anmak suretiyle Allah'a dua edin. Umulur ki, Allah mağaranın kapısını açar! ‟ dedi. Bu teklif üzerine onların biri şu duayı yaptı: „Yâ Allah! şu muhakkak ki, benim yaşlı ihtiyar anne-babam ve küçük çocuklarım vardı. Ben sürü otlatarak onları infâk eder geçindirirdim. Akşamleyin sürüyü otlaktan döndürüp onların yanına getirdiğim zaman sütü sağar, çocuklarımdan evvel anne-babama süt içirirdim. Şu da muhakkak ki, bir gün otlak bana uzak oldu da ben tâ akşam oluncaya kadar sürüyü getirememiştim. Geç vakit geldiğimde onları uyumuş halde bulmuştum. Sağa geldiğim gibi yine sütleri sağdım ve sağdığım sütü kabıyla getirip başuçlarında dikildim. Onları uykularından uyandırmayı doğru bulmadım. Onlardan önce çocuklarıma süt içirmeyi de uygun görmedim. Çocuklar ise ayaklarımın dibinde açlıktan sızlanıyorlardı. İşte o gece fecir doğuncaya kadar benim hâlim böyle dikilmekle, onların hâli de uyumakla devam etti. Şüphesiz Sen bilmektesin ki, ben bunu sırf Sen'in rızânı istemek için yapmıştım. Bundan ötürü bizim için bir yarık aç da biz oradan semâyı görelim! ‟ diye duâ etti.

Allah onlara semâyı görecekleri kadar bir yarık açtı..." Burada anne-babaya saygı ve hürmet göstermenin, onların hukukuna riayet etmenin önemine işaret edilmektedir. Mağaraya sığınan üç kişiden ilkinin dile getirdiği amelin anne-baba ile ilgili olması ve bu amelini dile getirdiğinde mağaranın ağzındaki kayanın aralanması, bu amelin Allah (c) katında makbul olduğunu gösterir. Sadece anne-babaya değil onların dostlarına da ilgiyi devam ettirip, iyilik yapılması tavsiye edilmiştir. Abdullah b. Ömer'den (r) rivayet edilen bir hadiste Hz. Peygamber (s), "En faziletli iyilik kişinin, babasının samimi dostuna ilgiyi ve ihsanı devam ettirmesidir." buyurmuştur.

Görüldüğü gibi yukarıda zikredilen âyet ve hadislerde anne babaya iyilik etmek, onlara asi olmamak, onlara sevgi ve saygılı olmak üzerinde hassasiyetle durulmaktadır. Yukarıda bahsi geçen ayetler ve hadisler, Bir Allah'a (c) imanla beraber anne-babaya iyi muamelenin mecbur olduğu konusunda hiç şüphe bırakmamaktadır. Anne-babaya iyi muamele Kur'an'ın pek çok yerinde Tevhid ile beraber zikredilmektedir, bu da anne-baba ile ilgili emrin önemini yansıtmaktadır. Şimdi de annesi ile alâkalı bir hatırasını ve anne mevkiindeki hanımlarla alâkalı davranışlarını sıralayarak Hz. Peygamber'in (s), annesi sağ olsaydı ona nasıl davranacağını ve bu mevzuda Müslümanlara nasıl örnek teşkil ettiğini göstermeğe çalışacağız:

Hz. Peygamber (s), hicretten sonra, Medine'de Adiyy b. Neccâr oğullarının evlerini görünce: "İşte annemle beraber burada konakladık, babam Abdullah'ın kabri de şu evdedir." diyerek hüzünlenmiş, anne-babasına sevgi ve özlemini dile getirmişti. Bundan sonra da annesi Âmine, Hz. Peygamber'in (s) kalbinde

devamlı yaşayacak, kalbi annesinin hatırasıyla çarpacak, ona duyduğu sevgi ve özlemden dolayı zaman zaman gözlerinden yaşlar akacaktı. Ne önemli olaylar ne de geçirdiği üzüntülü günler annesine olan sevgisini azaltacak; kucağında geçirdiği günlerin hatırasını unutturacaktı.

Çünkü o yetim ve öksüz olarak büyümüştü.

Anne ve babasız büyümenin zorluklarını yaşamıştı. Hz. Peygamber (s), Hudeybiye Umresinde Mekke'ye giderken Ebvâ'ya uğramıştı. Cenâb-ı Allah'tan izin isteyerek annesinin kabrini ziyaret etti. Ziyaret esnasında kabri eliyle düzeltti; annesinin üzerine olan rikkat ve şefkatini hatırlayarak kabrin yanında ağladı. Hz. Peygamber‟in (s) ağladığını gören Müslümanlar da ağladılar. Bu sırada, niçin ağladığını soranlara, Hz. Peygamber (s), "Annemin benim hakkımda şefkat ve merhametini hatırladım da ağladım" cevabını verdi. Abdullah b. Mesut (r) şöyle demiştir: "Resûlullah (s) bir gün Medine'den çıktı. Biz de onunla beraber çıktık. Bir kabristana varıncaya kadar gittik. Bize oturmamızı emredince oturduk. Sonra kabirlerin arasından gitti ve bir kabre varınca onun yanına oturdu. Uzun süre dua ve niyazda bulundu. Sonra yüksek sesle ağladı. Resûlullah'ın (s) ağlamasıyla biz de ağladık. Kalkıp bize doğru gelirken Ömer b. el-Hattâb (r) onu karşıladı: "Seni ağlatan nedir ki ey Allah'ın Resûlü, o hal bizi de ağlattı ve korkuttu" dedi. Resûlullah (s), Ömer'in elini tuttu ve bize işaret etti. Biz de yanına vardık. "Benim ağlamam sizi korkuttu mu?" buyurdu. "Evet, korkuttu, ey Allah‟ın Resûlü." dedik. Sorusunu üç defa tekrarladıktan sonra: "Yanında niyazda bulunduğumu gördüğünüz kabir annem Âmine bint Vehb‟in kabridir. Ben onu ziyaret etmem için Rabbimden izin istedim de bana izin verdi." buyurdu.

İnsanlığın anne babaya karşı sevgi, saygı ve iyi davranış olarak tanıdığı en yüce duyguyu kalbinde derinden hisseden Hz. Peygamber'in (s) anne babasına duyduğu sevgi ve özlemi ifade eden bir hadisi aktarmak istiyorum. "Akşam namazına durup Fâtiha'yı da okumuş bulunduğum bir sırada anne-babama veya birisine kavuşsam da onlar da bana: "Ya Muhammed!" diye seslenseler, "Buyur!" diye karşılık veririm." Amcası Ebû Leheb‟in cariyesi Süveybe, Hz. Peygamber (s) doğduğunda onu ilk emziren kişiydi. Süveybe Hz. Peygamber‟i (s) bir hafta kadar emzirmişti. Hz. Peygamber (s), hayatı boyunca bu hanıma çok iyi davranmış ve iyilik etmiştir. Hz. Peygamber (s), Medine'ye göç ettiğinde ona sürekli olarak yiyecek gönderir, gidip gelenler aracılığıyla devamlı selâm yollar, hâl hatır sorardı. Hz. Peygamber (s) bu ilgisini Hayber dönüşü, Süveybe Hatun 'nun ölüm haberini alıncaya kadar sürdürdü. Hatta onun ölüm haberini aldıktan sonra da Hz. Peygamber (s), bir yakını olup olmadığını, oğlu Mesrûh'un ne olduğunu soruşturmuş, oğlunun annesinden önce öldüğünü

öğrenmiş ve başka da kimsesi olmadığını tespit etmişti. Hz. Peygamber’i (s) emziren, sütannesi Halime es-Sadiyye‘‘ye karşı iyiliği ise gayet açıktı. Zira bu muhterem kadın, hangi şekilde olursa olsun annelik sevgisiyle onun kalbini doldurmuştu. Halime Hatun, bir defasında Mekke’ye gelmiş ve Hz. Peygamber’e (s) “Büyük bir kıtlık geçirmekte olduklarını, kuraklıktan hayvanların kırıldığını...” söylemişti. Bu sırada Hz. Hatice (r) ile evli olan ve henüz Mekke’de bulunan Hz. Peygamber (s), Halime Hatun’a kırk koyun ile binip gitmek ve yüklerini taşımak üzere bir de deve vermişti. Yine bir gün sütannesi Halime, Hz. Peygamber‘‘in (s) huzuruna gelmişti. Hz. Peygamber (s) hemen ayağa kalktı: “Anneciğim! Anneciğim!” diye hürmet ve muhabbet gösterdi, abasını sererek üzerine oturttu. Bir başka zamanda, Hz. Peygamber (s), Huneyn gazvesinde alınan esirler arasında sütanneleri, sütanne dolayısıyla halaları ve teyzeleri vardı. Bunlara hürmeten esirleri serbest bıraktı. Esirleri serbest bırakmasının sebeplerinden biri de bazı esirlerin sütannesi Halime’nin kabilesinden oluşları idi.

Medine’ye gidişlerinde kendisine ve annesine yol arkadaşlığı yapan ve Ebvâ köyünde kendisiyle beraber annesinin ölümünü gören Habeşli cariyesi Ümmü Eymen Bereke’yi de (r) burada rahmetle analım.

Hz. Peygamber (s), uzun süre kendisine hizmet eden bu hanımı çok sever sayardı. Yaşadığı sürece Ümmü Eymen’i her gördüğünde kalbi rikkate gelir ve annesinin hatırası tazelenirdi. Hz. Peygamber (s) bu hanıma o kadar hürmet ederdi ki; “Bu benim ev halkımdan sağ kalanıdır. O, annemden sonra benim annemdir.” derdi. Bu ifade, Hz. Peygamber’in (s) dadısı Ümmü Eymen’i annesi kadar sevdiğini, onu kendisine ve kendisini ona annesi kadar yakın hissettiğini belirtmesi bakımından önem arz eder. Ümmü Eymen’in cariye statüsünde yetişmiş bir kadın olduğu dikkate alınırsa Hz. Peygamber’in (s) ona “Annem” diye hitap etmesinin mana ve önemi daha iyi anlaşılır. Çünkü câhiliye çağı Araplarında cariyeler her çeşit insanî ve tabiî haklarından mahrum idiler. İşte böyle bir ortamda Hz. Peygamber (s), Ümmü Eymen’i anne mevkiine yükseltiyordu.

Burada bir de Ebû Talib’in hanımı Fatma bint Esed’den bahsetmeyi gerekli görüyoruz.

Hz. Peygamber’in (s), ona karşı son derece sevgi ve saygısı vardı. Bu hanım, sekiz yaşından itibaren evine gelen Hz. Peygamber’e (s) öz oğulları gibi davranmış ve onu bağrına basmıştı. Kendi çocuklarından önce Hz. Peygamber’i (s) doyurup gözetirdi. Annesi Âmine, Fatma bint Esed’in şahsiyetinde belirmişti. Bu kadın ona, çocukluk günlerinde, amcası Ebû Talib’in evinde bakmış, annesinden sonra kendisine annelik yapmıştı. Hz. Peygamber (s)

küçükken kendisine hizmeti geçen diğer kadınlara olduğu gibi, Fatma Hatun'a da ömrü boyunca iyi davranmış, hürmette kusur etmemişti. Çeşitli vesilelerle onu sık sık ziyaret eder, hatırını sorardı. Fatma Hatun öldüğünde Hz. Peygamber (s) "Annem öldü" ifadesini kullanmış, gözlerinden yaşlar akmıştı. Gömleğini ona kefen olarak sardırmış, cenaze namazını kıldırmış, cenazesinin üzerine yetmiş tekbir almış, gömüleceği kabrin kazılmasıyla bizzat ilgilenmiş, kabrin içine inip yanının üzerine uzandıktan sonra onu kabre eliyle indirmişti. Çevresindekiler, Fatma Hatun'un ölümü karşısında Hz. Peygamber'in (s) gösterdiği sıcak alâkanın sebebini, "Ya Resûlallah, Fatma için yaptığını başka hiçbir kimseye yaptığını görmedik." diyerek sebebini sorduklarında şöyle cevap verdi: "Ebû Talib'ten sonra bu kadıncağız kadar bana iyiliği dokunan hiçbir kimse yoktur. Ahirette cennet elbiselerinden giyinmesi için ona gömleğimi kefen olarak verdim. Kabre ısınması, alışması için; kabir hali kendisine kolay gelsin diye oraya kendisiyle birlikte uzandım." Hz. Peygamber'in (s), Fatma Hatun'un ölümü karşısındaki üzüntüsünden hayret edenlere söylemiş olduğu şu söz daha manidardır: "O benim annemdi! Kendi çocukları aç durur, suratlarını asarlarken o, önce benim karnımı doyurur, saçımı tarardı, o benim annemdi!" Cebrail, Yüce Rabbim tarafından: "Bu kadın, Cennetliklerdendir!" diye bana haber verdi" buyurmuş ve "Allah seni yarlıgasın ve hayırla mükâfatlandırsın! Allah sana rahmet etsin ey annem! Sen, benim annemden sonra, annemdin! Kendin aç durur, beni doyururdun! Kendin çıplak durur, beni giydirirdin! En nefis nimetlerden kendi nefsini alıkor, bana tattırırdın! Bunu da ancak Allah‛‛ın rızasını ve ahiret yurdunu umarak yapardın! Allah ki, diriltendir, öldürendir, hiç ölmeyen diridir O! Yâ Allah! Annem Fâtıma bint Esed‛‛i af ve mağfiret et! Ona hüccet ve delilini anlat! Girdiği yeri genişlet! Ben peygamberinin ve benden önceki peygamberlerinin hakkı için, duamı kabul buyur ey merhametlilerin en merhametlisi olan Allah!" diyerek, onun hakkında dua etmiştir.

Evet, Hz. Peygamber (s), annesini bu kadınların şahsında daima hatırladı. Kızları büyüyüp anne olduklarında da onların annesine benzediğini gördü. Çocuğuna sevgi gösteren her annede kendi annesinin şeklini gördü. Bu tarihî hakikatleri sıraladıktan sonra rahatlıkla ifade edebiliriz ki, âlemlere rahmet olarak gönderilen Hz. Peygamber 'de (s) anne sevgisi çok kuvvetli idi.

Sonuç

Allah (c) Kur'an'da kendine ibadet edilmesi ve şirk koşulmaması yanında anne-babaya iyiliği emretmiştir. Ayrıca anne-babaya iyi davranılması, onlarla iyi geçinilmesi, onlara güzel söz söylenmesi, öf bile denmemesi ve azarlanmamaları emredilmiştir. Başka ayetlerde ise; onlara karşı alçakgönüllü

olunması ve onlara merhamet etmesi için Allah'a (c) dua edilmesi tavsiye edilmiştir. Hz. Peygamber'den (s), anne-baba ile ilgili çok sayıda hadis rivayet edilmiştir. Bu hadislerin bir kısmında Allah (c) katında en değerli ibadetin, vaktinde eda edilen namazdan sonra anne - babaya iyilik olduğu ve bunun onları Cennete sokacak bir amel olduğu, Allah'ın (c), insan üzerindeki himayesini artırma yolunun anne-babaya şefkat etmekten geçtiği belirtilmiştir. Anne-babanın izni olmadan cihada bile gidilmemesi gerektiği vurgulanarak anne-babaya hizmet ve itaatin önemine dikkat çekilmiştir. Babası Abdullah ve annesi Âmine Hatun'un kabrini ziyaret etmesi ve teessüründen gözyaşı dökmesi; büyüdüğünde -vaktiyle kendisine çok az bir süre de olsa süt emziren- Süveybe‟ye çeşitli yardımlarda bulunması, sütannesi Hz. Halime'ye rastladıkça "Anneciğim, anneciğim!" diye hitap etmesi ve ihtiyaçlarını gidererek yardımda bulunması; öz annesinin yokluğunu hissettirmemek için elinden gelen gayreti gösteren Ümmü Eymen'e: "Sen benim ikinci annem sayılırsın" diyerek teşekkür etmesi, aynı şekilde uzun bir süre sofrasında yemek yediği amcası Ebû Talib'in eşi Fatma Hatun için "O benim annemdi!" demesi, Hz. Peygamber‟de (s) anne baba sevgisinin ne kadar kuvvetli olduğunu göstermektedir. Böylece Müslümanlar her konuda olduğu gibi anne-babaya merhamet, iyilik, hürmet, şefkat, sevgi ve saygı konusunda da en güzel örnekleri Hz. Peygamber'in (s) şahsında görmektedirler.[1]

[1] https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/257556 - Ömer SABUNCU

ANNEME DUA

Yüce Rabbim, Artık genç değilim ve arkadaşlarımın anneleri tek tek ölmeye başladı. Arkadaşlarım annelerinin değerini anladıklarında, bunu onlara söyleyemeyecek kadar geç kaldıklarını dile getiriyorlar.

Benim hala hayatta olan kusursuz bir annem var. Onun değerini her geçen gün daha iyi anlıyorum. Annem değil, ben değişiyorum. Yaşım ilerledikçe, onun ne kadar olağanüstü bir insan olduğunu daha iyi anlıyorum. Bu sözleri annemin kendisine söyleyemiyorum ne yazık, oysa duygularımı kaleme almak ne kolay.

Bir evlat kendisine yaşam veren annesine nasıl teşekkür edebilir? Bir çocuk büyütürken gösterdiği sevgiye, sabra ve onca çabaya? Bebekken arkasından koştuğu, asabi bir ergeni anladığı, her şeyi bildiğine inanan üniversite öğrencisini hoş gördüğü için şükranlarını nasıl dile getirebilir? Kızının annesinin ne kadar akıllı bir insan olduğunu anladığı günü sabırla beklediği için nasıl minnet duyabilir? Anne olmuş bir evlat hala kendisine annelik yapan bir insana nasıl teşekkür edebilir? Her zaman öğüt vermeye hazır olduğu halde, istendiğinde, ya da gerektiğinde sessiz kalmayı başardığı için..

Binlerce kez söyleyebileceği durumlarla karşılaşmasına karşın, "Ben sana dememiş miydim?" demediği için.. Kendisi olduğu için.. Sevgi dolu, düşünceli, sabırlı ve bağışlamayı bilen kendisi olduğu için, nasıl teşekkür edebilir? Allahım, Senden onu hakkettiğince kutsamanı istemekten başka bir şey gelmiyor elimden.. ...ve onun bana örnek olmasında, bana yardımcı olmana şükretmekten başka.

Kendi çocuklarımın gözünde, annemin benim gözümde olduğu kadar iyi bir anne olabilmek için sana dua ediyorum Allahım.

Bir kız evlat (Alıntıdır)

SOL YANIM

Merhaba anne, yine ben geldim
Merak etme okuldan çıktım da geldim.
Anneler de babalar gibi merak eder mi bilmiyorum ama,
Ali okula gitmezsem annem çok kızar merak eder, demiş tide onun için söylüyo rum.
Geçen hafta öğretmen sağ elimde sarımsak,
sol elimde soğan dedirte dedirte
Öğretti sağımı solumu.
Ben biliyorum artık anne, sağım neresi solum neresi,
Ağrıyan yanımın neresi olduğunu şimdi iyi biliyorum anne
Hani geçen geldiğimde, şuram acıyor, şuram iste demiştim de,
Bir türlü söyleyememiştim ya acıyan yanımı anne,
Bak şimdi söylüyorum.
Şuram iste sol yanım çok acıyor anne,
Hem de her gün acıyor anne, her gün
Dün sabah annesi Ayse'nin saçlarini örmüstü.
Elinden tutup okula getirdi.
Yakasi da danteldi. Zil çalinca öptü, hadi yavrum sinifa dedi
Bende agladim Agladim iste utanmadim.
Ögretmen ne oldu dedi. Düstüm dizim çok aciyor dedim.
Yalan söyledim anne,
Dizim acimiyordu ama, sol yanim çok aciyordu anne!
Bu gün bende saçim örülsün istedim.
Babam ördü ama onunki gibi olmadi.
Dantel yaka istedim, babam ben bilmem ki kizim dedi
Bari okula sen götür dedim.
Kizim is dedi. Bende bana ne dedim agladim.
Kizim ekmek dedi babam.
Sustum ama, okula giderken yine agladim anne.
Ha bide sol yanim yine çok acidi anne
Herkesin çoraplari bembeyaz, benimkiler gri gibi.
Zeynep annem beyazlara renkli çamasir katmadan yikiyormus dedi.
Babam hepsini birlikte yikiyor,
Babam çamasir yikamasini bilmiyor mu anne?
Of babam, her gün domates peynir koyuyor beslenmeme.
Üzülmesin diye söylemiyorum ama,
Arkadaslarim her gün kurabiye, börek, pasta getiriyor.
E biliyorum babam pasta yapmasini bilmez anne.
Hava karariyor, ben gideyim anne,
Babam bilmiyor kaçip kaçip sana geldigimi?
Duyarsa kizmaz ama, çok üzülür biliyorum.
Kim bozuyor topragini, çiçeklerini kim kopariyor!
İzin verme anne, ne olur topragina el sürdürme!
Eve gidince aklima geliyor, bide bunun için agliyorum anne.
Bak kavanoz yanimda, topragindan bir avuç daha alayim.

Biliyor musun anne, her gelisimde aldigim topraklarini,
Su kavanozda biriktirdim,
Üzerine de resmini yapistirip bas ucuma koydum.
Her sabah onu öpüyor, kokluyorum.
Kimseye söyleme ama anne, bazen de konusuyorum onunla.
Ne yapayim seni çok özlüyorum anne.
Ha unutmadan! Ögretmen yarin
Anneyi anlatan bir yazi yazacaksiniz dedi.
Ben babama yazdiracagim,
Ögretmen anlarsa çok kizar ama, bana ne,
Kizarsa kizsin. Ben seni hiç görmedim ki, neyi nasil anlatacagim anne,
Senin adin geçince, sol yanim aciyor anne, Hiçbir sey yutamiyorum.
Bazen de dayanamayip agliyorum. Kagida da böyle yazamam ya anne.
Ben gidiyorum anne, Topragini öpeyim, sende rüyama gel beni öp,
Mutlaka gel anne. Sen rüyama gelmeyince,
Sol yanimin acisiyla uyaniyorum anne
Sol yanim açiyor anne. lste tam surasi,
Sol yanimÇok aciyor anne.
Seni çok özledim, çok...anne... Bedirhan GÖKÇE

ANNEM

Ne hız, ellerini üzdün dünyadan
Balanı tek goyup nereye gettin ?
Nasıl yog olurmuş bir anda insan
Sanki bu dünyada hiç yog imişsin...

Güneş gurub etti, o da garardı
Bir anda yog oldun sen heyal gibi
Şimdi düşünirem senden ne galdı
Gönlümde hatıran kara hal gibi...

Meni boya başa yetirdin anne
Bize borçlu bildik her zaman seni
Sen meni dünyaya getirdin anne
Mense yola saldım dünyadan seni...

Sen mene beşikte ninni çalmışsın
Ninni çalsam sana men de mi ?
Senin şirin şirin ninnilerini,
Sana gaytarayım cenazende mi ?

”Uykun şirin olsun” diyerdin mene
”Uykun şirin olsun” deyim mi sene
Gerek men başına dönüp dolanım,
Meni hayat için hep uyutanım,
Söyle ölümçün,
Söyle nasıl uyutayım seni men bugün ?

Bu nasıl dünyadır anlayamam ben
Cilvesi cürbecür, rengi cürbecür
Dün öz nefesiyle seni isiden
Bugün buza dönüp, taşa dönüptür...

Bu nasıl dünyadır...
İnsanoğlunun hayali göktedir gendi yerdedir
Sağken omuzunda hayatın yükü
Ölende ceseti çiyinlerdedir...

Bu nice dünyadır, bu nice dünya
Ölüm hakikat hayatı rüya
Derdimin gamımın ortağı sendin
Niye yüz çevirdin ya niye menden ?
”Derdin mene gelsin” diyerdin hani ?
Niye dert ekledin derdime ya sen...

Annem, annem kimse seni darıltmamıştır,
Men seni darıltan kadar…
Şimdi kime açsam derdimi bir bir,
Kim menim derdime yanar sen kadar ?

Evin her küncünde görünür yerin
Gözüm ahtarıcıdır anne, ey anne
"Ninem hani" diyor küçük azerin
Ne cevap vereyim ona ey anne

Bilmem, bilmem bu ölüm nedir ?
Ha sen hayattayken ey annem
Nefesin ey annem hala evdedir
Kendin yer altında taşa dönmüşsün…

Bögün, bögün yeddin oldu annem
Yeddi gün bizimle beraber ağlar odalar
Sene, yalnız sene demek eçün
Gönlümde bilsen ne gadar sözüm var…

Kimleri çağırak bugün yeddiye
Halalar bacılar soruyor mene
Anneme soralım o bilir diye
Men yüz tutuyorum senin odana
Annem, annem ısmarlandın anne torpağa
Bu ölüm sineme çekti dağ benim
Sen benim arkamda benzerdin dağa
Sanki de arkamdan uçtu dağ benim…

Gızımın adıdır senin öz adın
Bu da göz dağıdır bana bugünde
Son defa sen mene bakıp ağladın
Suretin mezara gitti gözümde

Ömrü başa vurdun altmış yaşında
Altmışın üstünde durup yaşında
Artık senin için durduğu zaman
Ölüm menim için dolaşır
Gün olur akşam,

Vakit geçer, sen menden uzaklaşırsın
Men sene günbegün yakınlaşırım…
Annem öz ismini gızıma verdi
Annem torununu çok istiyerdi

Küçük torununu goyup yerinde
Annem tam sakince dünyadan getti
Gızımın meyilli nazarlarında
Annemi görirem, annemi şimdi…

Torun ninesine benziyor aynen
Büyüyor, yüceliyor yılbayıldızım,
Yeniden büyüyor annem, yeniden
Annemin özüdür tam sanki gızım

Hayat kendi garip sırlarından
Bize renkli renkli muciz gösterir
Gızımı ismiyle çağırmıram men
”Ey anam” diyirem, o da ”hay” verir…

O menim annemdir, o menim annem
Ancak bir farkı var bunu yadsımam
Bir vakit annem mene ”can, can” diyerdi
Şimdi men anneme ”can, can” diyerem…
Bir vakit annem meni çok istiyerdi
Şimdi men annemi çok istiyirem
Men annemi çok istiyirem…

(Türkü)
Men seninen vardım anam,
Sen yoksan mende yokam anammm…
Menim anam, özüm anam, can anam, canım anam, özüm anam, anammm…
Sen mene can, can diyerdin,
Oysa ki sen menim canımdın anammmm…
Gettinde, gettin de dönmedin, meni de yanına al anamm,
Can anam, can anammm…

Şair: Bahtiyar VAHAPZADE
Seslendiren: Bedirhan GÖKÇE

UYAN BABA

Her sabah annemin sessiz iç çekişleriyle uyanmaya başlamıştım
Annemin gündüzleri yüzü gülmüyor
Her gece ağlıyordu.
Saçlarımı okşuyor, gözlerime bakıyor
Kadersizim diyordu
Kadersizim kızım
Bahtı karalım benim.
Ama ne kadar sorsam da niye ağladığını söylemiyordu
Daha küçüksün yavrum
Büyüyünce anlayacaksın.
Babama koşuyordum,
Babam mutfakta sigara içiyor,
Hadi salona git kızım duman seni hasta eder diyordu.
Sen niye içiyorsun o zaman baba
Sigara senin sağlığına da zararlı deyimli yani
Yorgun gözleriyle
Öyle ya doğru söylüyorsun kızım deyip gülümsüyordu.
Dudak kıvrımlarında kaybolan sanki yaralı bir gülümsemeydi
Acı bir gülümseme
Oysa benim babam böyle gülümsemezdi
Gözlerime acı acı bakıp
Hadi sen salona geç demezdi.
Hem nedense son zamanlarda babam çok öksürüyor
Annemde çok ağlıyordu.
Annemin sessiz iç çekişleriyle uyanmaya başlamıştım
Ne çizgi filmleri seviyordum artık ne barbi bebekleri
Babamın yüzü gülmüyor, annem hep ağlıyordu
Beş buçuk yaşındaydım.
Üstelik günler hiç geçmiyordu.
Herkes daha küçüksün derken altı yaşım bir türlü gelmiyordu.
Sabahları erken kalkıyorduk
Annem beni komşuya bırakıyor
Babamla yan yana yürüyüp kayboluyorlardı sokağın öbür başında
Oysa annem çalışmıyordu
Babamda erkenden niye nereye gider söylemiyordu
Pencerenin önünde dönüşlerini bekliyor,
Geldiklerini uzaktan taa uzaktan görünce
Dünyalar benim oluyordu.
Sonra yaz geldi
Doğum günüme iki gün kalmıştı
Herkes ne istersin diyordu
Ben susuyordum
İçimden hiçbir şey istemek gelmiyordu.
Sonra sonra ne olduysa o gece oldu.
O gece annemin sessiz hıçkırıkları depreme dönüştü sanki

Ben odamdan çıkarken içerden sesler geliyordu
Hem ev ne çok kalabalıktı
Halamlar ağlıyor, büyük annem ağıt yakıyordu.
Dedem kuran okuyor
Komşular beni tutuyordu
Nedense bir an gözlerim babamı aradı
Ama ev evimiz çok kalabalıktı
Sanki babam bu kalabalıkta kayıptı
Ben baba dedim baba babam
Annem yavrum dedi sarıldı boynuma
Sanki yıllardır görmemiş gibi
Haykırdı sonra kızım iki gözüm
Babama ne oldu dedim
Yine cevap vermek yerine kadersizim bahtı karalım benim
Anne babam dedim babam babam
Bende ağlamaya başladım
Baban artık yok dedi baban artık yok
Baban öldü baban öldü yavrum
Baban artık hiç öksürmiyecek
Anne öldü ne demek
Ölüm ne demek
Ölüm nasıl bişey
Bende deli gibi ağlıyordum
Bir kıyametin ucundaydım anlıyordum
Yani artık baban geceleri rahat uyacak dedi
Sonra bayıldı
Ben öleydim yavrum dedi büyük annem, ben öleydim
Ölmüş babamın yorganına sarıldı
Babamın yüzünü zorla gösterdiler
Koştum sarıldım boynuna
Baba uyan dedim
Baba ne olur uyan
Uyan baba ben sensiz ne yaparım
Uyanda gülme istersen bana
Hem, kime sokulurum akşam olunca
Baba uyan yarın doğum günüm benim
Baba, baba altı yaşıma giriyorum uyan
Hiçbir şey istemem sözz
Gürültü yapmam, seni hiç üzmem
Söz baba, Baba söz
Hadi bir gün daha dayan
Baba aç gözlerini hadi uyan
Uyan baba, baba uyan

Babamı doğum günümde toprağa verdik
Doğum günümü öyle kutladı babam,

Sigarasıyla çakmağı hala bende durur
O beni babamdan, babamı bende ayıran
Her doğum günümde beni hala hıçkırıklara boğan,
Küçücük dünyama kıyamet olup yağan
Baba, baba nerdesin
Nerdesiniz babalar
Babalar uyanın uyanın babalar
Bu sigara dumanında yetim büyümesin arık
Başka şehirlerde başka çocuklar… Bedirhan GÖKÇE

ANNEME DUA

Annem başa tac imiş
Her derde ilaç imiş
Bir evlat pir olsa da
Anneye muhtaç imiş
****
İlk oyuncağım sendin,
Sıcacık kundağım sendin,
Küçücük bir bebek iken,
Dilim dudağım sendin.
****
Annem hakkın ödenmez,
Sevmeye ömür yetmez,
Bütün dünya benim olsa,
Bir tane annem etmez.
****
Cennet demiş peygamber,
Annenin ayağı altında,
Benim canım anneciğim,
Hep kalbimin içinde.
****
Annem hakkın ödenmez,
Sevmeye ömür yetmez,
Bütün dünya benim olsa,
Bir tane annem etmez.
****
Anneme Dua:
Daha gelmemişken dünyaya korktum,
Ben ne yaparım ?
Oralarda demiştim,
Korkma !
Dedi bir melek,
Senin yanına dünyada da bir melek gelecek,
Sevindim,
Ben onu nasıl bulacağım ?
Diye sordum.
Merak etme !
Dedi melek o seni bulacak,
Onu çok seveceksin,
Yanından ayrılmayacak dünyadaki melek.
Ona anne diyeceksin !
Allah'ım, annem yalnız ve kimsesiz bırakmadı beni,
Yanımda oldu koruyucu bir melek gibi,
Anlattı bana ahireti ve seni,
Sende onu dünyada ve ahirette mutlu et Allah'ım,
Çünkü bana kıyamayan anne sevgisinden,

Çok daha büyüktür senin şefkatin,
Amin… Ertuğrul ERKİŞİ

ANNE-BABA NEDİR? NE DEĞİLDİR?

Günümüz dünyasında birçok şey gibi "değerler" ve "kimliklerimiz" de birbirine karışıyor. Bu karışıklığa bir de gündelik hayatın koşuşturması eklenince varoluş tarzımızı belirleyen kimliklerimiz iyiden iyiye işlevsiz hale geliyor.
Kimi zaman da kimliklerimizi daha etkin kullanmak gayesinde olmamıza rağmen, kim olduğumuzu, kimliklerimizi bu koşuşturmaca içinde unutabiliyoruz. Söz konusu olan, ne zaman doğup da ne zaman büyüdüğünü anlayamadığımız çocuklarımızı ilgilendiren 'anne-baba' kimliğimiz olunca, kimliklerimizi hatırlamanın önemi kat be kat artıyor. Çünkü anne/baba kimliğimizi unuttuğumuzda ya da yanlış kullandığımızda çok sevdiğimiz yavrularımızın gelişimini büyük oranda olumsuz etkilemiş oluyoruz. Bu kimlikleri unuttuğumuzda ya da yanlış kullandığımızda, çocuklarımız bazen pısırık, cesaretsiz, kendini ifade etmekten aciz; bazen de bencil, küstah, sorumsuz ve narsist bir kişi haline gelebiliyor.

Çocuklarımızı olası bu zararlardan korumak için ilk olarak anne-babanın ne ve ailenin ne demek olduğunu hatırlamamız gerekiyor. Anne, çocuğun şefkatli sığınağı, baba da sağlam bir kalesidir. Anne babanın oluşturduğu aile kurumu ise bir emanetçi dükkânıdır. Anne baba da o dükkândaki görevlilerdir. Görevleri ise kimlikleri ile emanete sahip çıkmak ve emanetin aslını korumaktır. Bu vazifenin nasıl yapılacağını içimizdeki anne babalık duygusunu dinleyerek öğrenebiliriz aslında. Yeter ki o sesi duyma hassasiyetinde olalım. Bu sesin bize fısıldayacağı ilk kelime şüphesiz dengedir.

'Anne-babalık' kimliğimiz, hayattaki birçok şey gibi denge gerektiriyor. Bu kimlik terazisinin bir kefesinde eşsiz, tarifsiz, saadetli bir duygu; diğer kefesinde ise devredilemez, vazgeçilemez bir mesuliyet bulunuyor. Aşırılık ve yetersizlik diye iki ucu var bu kimliklerin. Sağlıklı bir ebeveynlik için olmazsa olmaz şart ise "denge".

ANNE-BABA 'HİZMETÇİ' DEĞİLDİR!

"Anne-babaların yaptığı en büyük hata, kendi çocukluklarını unutmasıdır." der bir filozof. Bir çocuk başkasının yardım ve desteğine en muhtaç, en aciz olduğu bir dönemde gelir dünyaya. Bu sebeple anne-babasının destek ve ilgisine muhtaçtır. Ebeveynlik, çocuğun gerçekten ihtiyaç duyduğunda yanında olmaktır. Çünkü hayata karşı bilgi ve tecrübesi yetersiz olan bir çocuğun yetersizliğini aşmakta anne-babasının yardımına ihtiyacı vardır ve anne-baba bu ihtiyacı gördüğünde yardım da etmelidir. Ancak çocuğun kendi başına yapabileceği, üstesinden gelebileceği durumlarda da çocuğun ihtiyacı var diye, adeta çocuğun hizmetçisi olmak doğru değildir. Özellikle iki yaşından sonra döktüğünü temizlemek, kırdığını toplamak, yemeğini ağzına koymak, ayakkabısını giydirmek çocuğun kendi becerilerini köreltiği gibi anne-babayı da hizmetçi konumuna sokar. Anne-baba çocuğun hizmetçisi değil, gerçek ihtiyaçlarının giderilmesinde destekçisidir. Anne-baba çocuğunun işlerini onun

adına yapan değil, ona bu işlerin nasıl yapılacağı konusunda yol gösteren ve yardım edendir.

ANNE-BABA ‘ARKADAŞ’ DEĞİLDİR!

Ebeveynlik konusunda karıştırılan konulardan birisi de, ‘çocukların arkadaşı olmak’ meselesidir. Anne-baba çocuğunu anlama konusunda arkadaşça bir yaklaşım sunabilir. Çünkü çocukların davranışlarının niyetlerinden ayrıştırılıp anlaşılmaya şiddetle ihtiyacı vardır. Ve bu anlayışı en evvel evlatlarına anne-baba sunmalıdır. Ama bu yaklaşım “çocuğun arkadaşı” olmak şekline dönüşürse bu çocuk için tehlikeli sonuçlar doğurabilir. Çünkü bir çocuk hayatı boyunca onlarca arkadaş edinebilir ama bu hayatta sadece bir tane anne-babası olacaktır. Onlar da evlatlarının arkadaşı olmayı seçince, çocuklara ebeveynlik yapacak kimse kalmayacaktır. Ebeveynlik yeri geldiğinde sınır-kural koymak ve bu kuralların uygulanmasını sağlamaktır. Büyüme çağındaki bir çocuğun elbette bu kurallara ve sınırlara ihtiyacı vardır. Evladıyla arkadaş olan bir ebeveyn bu noktalarda yetersiz kalabilir.

ANNE-BABA ‘KORUYUCU MELEK’ DEĞİLDİR!

Hiç şüphesiz bir anne-baba evladını her türlü tehlikeden korumak isteyecek ve bu sebeple tedbirler alacaktır. Evladını, hayatın zorlukları karşısında incinmekten, acı çekmekten, zarar görmekten korumak isteyecektir. Zaten ebeveynlerin bu konuda duyarlı olup kırılgan varlıklar olan çocukları tehlikelerden uzak tutması gerekmektedir. Bununla birlikte şüphesiz karşılaşılan zorluklar çocukların daha dirayetli kişilik kazanmalarına zemin hazırlamakta, daha dirençli olmalarını sağlamaktadır. Tıpkı çocukluk yıllarında yakalanılan hastalıkların çocuğun bağışıklık sisteminin güçlenmesine vesile olması gibi, hayat içinde karşılaşılan zorluklar da çocuğun kişiliğinin gelişmesine ve dirayetli olmasına kapı açar. Bu noktaları dikkate alarak, anne-babaların adeta çocukların koruyucu meleği haline gelmeme konusunda hassas hareket etmeleri yerinde olacaktır. Dikkat edilememesi durumunda şefkat ve merhametle çocuğumuzu tehlikelere karşı korumak isterken, onun koruyucu meleği haline dönüşebiliriz. Böylelikle çocuğumuz, etrafındaki koruyucu meleği sayesinde hayatın zorluklarını görmeden büyür ve büyüdüğünde dahi aynı koruyucu meleği yanında ister. Bu mümkün olmadığında ise ruhsal bir boşluğa düşer.

ANNE-BABA ‘EĞİTİM KOÇU VE ÖĞRETMEN’ DEĞİLDİR!

Anne-babalar varoluşlarındaki şefkat itibarıyla çocuklarının başarılı olmasını ister. Bu istekleri paralelinde çocuğun eğitim hayatına müdahil olur ki, evlatları daha çok ve düzenli çalışarak daha yüksek puanlar alarak, iyi eğitim veren okullara yerleşebilsin. Eğitim müfredatında yapılan değişikliklerle de artık aileler çocukların okul hayatına daha fazla dahil oldular. Çocuğun gerçekten ihtiyaç duyduğu ve anne-babanın da yardımcı olabileceği ders konularında çocuğa destek olması, aileyi yanında hissetmesine ve ders başarısını arttırmasına yardımcı olacaktır. Ama bu desteğin de dengeli ve çocuğun ihtiyaç ve beklentileriyle paralel olmasına dikkat etmek gerekir. Bu denge hali anne-baba ve çocuk arasındaki ilişkinin sağlıklı kalmasına etki edecektir. Ama ebeveyn,

çocuğun varoluş gayesini sırf başarı olarak değerlendirircesine, ona eğitim koçluğu ve öğretmenlik yapmaya kalkarsa muhakkak bu hal çocuğun da dengesini bozacaktır. Ebeveynlerini anne-babalık kimlikleriyle değil de daha çok adeta eğitim koçu ya da öğretmen olarak tanıyacaktır.

ANNE-BABA 'BANKAMATİK' DEĞİLDİR!

"Çok verip azdırma, az verip çaldırma" diye bir atasözümüz vardır. Bu söz ebeveynlik kimliğinin bir noktasında gerekli olan dengeyi oldukça veciz şekilde ifade etmektedir. Evet çocuklara ihtiyaçları olan miktarda harçlık verilmelidir. Ama harçlık verme işi –ailenin hali vakti müsait olsa dahi- çocuğun her istediğinde para çekebileceği bir bankamatiğe benzemeye başladığında olumsuz birçok sonuçlara yol açabilir. Zira çocuk böylelikle paranın kıymetini asla anlamayacak, kazanmadan harcamaya alıştığı için tembelliğe kaçabilecektir. Aynı zamanda çocuk tutumlu olmayı da öğrenemeyecektir. Diğer olumsuz önemli bir sonucu da, ailesi için çalışıp para kazanan ebeveynin emeğini hiç takdir edemeyecek, hatta hazır para yemeye alıştığı için de bir süre sonra ailesini sömürmeye başlayacaktır.

ANNE-BABA 'PALYAÇO' DEĞİLDİR!

Hiç şüphesiz neşeli vakitlerin geçirildiği bir aile ortamı, çocuklar kadar, yetişkinler için de çok değerlidir. Anne-babanın, çocuklarının değerli hissederek mutlu olmalarını arzu etmeleri hatta bu konuda gayret sarf etmeleri çok yerinde bir davranış olacaktır. Bu konuda bir çok ebeveynin ihmalkar davrandığını düşünmek maalesef yanlış olmayacaktır. Bu sebeple ailesinin neşe ve mutluluğu için özen gösteren ebeveynlerin sayısının artması oldukça önemlidir. Bununla birlikte çocukları mutlu etmek adına anne-babanın deyim yerindeyse, palyaçoluk etmesi, onun her dediği kılığa ve role bürünmesi, onun mutluluğu için etrafında dört dönüp komiklikler yapması, mutsuzluğu ve hayal kırıklığını yaşamasına müsaade etmeden çocuğunu sürekli mutlu etmeye çalışması çocuklarının görmek isteyeceği ebeveynlik vakarına uymayacaktır.

Kısaca, anne-baba olarak sahip olduğumuz temel kimliği yeniden hatırlamaya ve bu kimliği dengeli bir şekilde kullanmaya ihtiyacımız var. Denge bir şekilde bozulduğunda, ruh sağlığı bozulmuş çocuklarla baş başa kalabiliriz çünkü. Bu nedenle Pedagoji Derneği olarak biz diyoruz ki:

- Çocuklarımıza ihtiyaç duydukları şeylerde yardımcı olalım; ama onların hizmetçisi olmayalım.
- Çocuklarımıza arkadaşça yaklaşımda bulunalım; ama onların arkadaşı olmayalım.
- Çocuklarımızın baş edemeyecekleri muhtemel tehlikelere karşı tedbirli olalım; ama onların koruyucu meleği olmayalım.
- Çocuklarımızın, eğitim-öğretim konusundaki taleplerinde destek olalım; ama onların eğitim koçu ve öğretmeni olmayalım.

- Çocuklarımızın ihtiyaçlarını karşılayalım, onlara bir miktar harçlık verelim; ama onların bankamatiği olmayalım.
- Çocuklarımızla neşeli vakitler geçirelim ve onların mutlu olmalarını isteyelim; ama onların palyaçosu olmayalım.[2]

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ
وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

Anlamı: "Ey Rabbimiz! (Amellerin) hesap olunacağı gün beni, ana-babamı ve müminleri bağışla!" İbrahim/41

[2] http://pedagojidernegi.com/2012/05/18/anne-baba-nedir-ne-degildir/#more-442

...رَبِّ ارْحَمْهُمَا
كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيراً

Anlamı: Onları esirgeyerek alçakgönüllülükle üzerlerine kanat ger ve: "**Rabbim! Küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişlerse, şimdi de sen onlara (öyle) rahmet et!** diyerek dua et. İsra/24

ANNENİZİ ÜZMEYİN

10 Yaşında ‘Anne seni seviyorum’
13 Yaşında ‘Anne ne var’
16 Yaşında ‘Anne beni rahatsız etme’
18 Yaşında ‘Bu evden gitmek istiyorum’
25 Yaşında ‘Haklıydın Anne’
30 Yaşında ‘Annemin evine dönmek istiyorum’
50 Yaşında ‘Annemi kaybetmek istemiyorum’
70 Yaşında ‘Annem burada olsaydı’…
Sadece bir anneniz var!

HASTA ANNEYE DUA SÖZLERİ

Başkasının önünde beni mahcup etme. Bir anne hasta olursa tüm evlatları hasta olurmuş sen gülmeden biz gülemeyiz canım annem.

Sen hasta olma ben olayım senin gülen yüzlerin solmasın canım annem. Hadi iyileş bir an önce aramıza dön. Ya Rab kabul olmuş bir dua serinliği ver yüreğime.

İSLAM'DA ANNE BABA HAKKI

İslam'a göre varlık vesilemiz ve velî-nîmetimiz olan anne-babalarımızın üzerimizdeki hakkı nedir? İslam'da anne ve baba hakkının önemi nedir? Anne ve babalarımıza karşı nasıl davranmalıyız?

Kul hakları içinde en mühim olanı ana-baba hakkıdır. Allah ve Resûlü'ne itaatten sonra ana-babaya itaat gelir. Çünkü anne ve babalarımız varlık sebebimiz ve velînîmetimizdir. Maddî ve mânevî hayâtımızı inşâ eden müstesnâ fazîlet âbideleridir. Bir anne yüreği ve kucağı, çocuk terbiyesinin yapıldığı muhteşem bir dershânedir. Âile yuvası, çocuğun istikbâlini şekillendiren ilk eğitim müessesesidir. Dolayısıyla anne ve babaların evlâtları üzerindeki hakları sayıya gelmeyecek kadar çoktur.

Fazîletli anne-babalar, evlâtlar için büyük bir rahmet ve berekettir. Sâliha anne, ilâhî kudretin insanoğluna lutfettiği bir rahmet kucağı, âilede saâdet kaynağı, huzur ve safâ ışığı, âile fertlerinin şefkat pınarıdır. Rabbimizin, **"er-Rahmân"** ve **"er-Rahîm"** esmâsının dünyadaki müstesnâ ve mûtenâ bir tecellîgâhıdır.

Bizleri önce bir müddet karnında, sonra kollarında ve ölünceye kadar da kalplerinde taşıyan annelerimize gösterilecek sevgi ve saygıya ortak olabilecek başka bir varlık yaratılmamıştır. Ev tanzîmi ve evlât terbiyesini omuzlarına alan anneler, cidden engin bir muhabbete, derin bir saygıya ve ömürlük bir teşekküre lâyıktırlar.

Bir anne rûhunda biriken o engin şefkatin sınırlarını tâyin edebilecek bir ölçü var mıdır? Yememiş yedirmiş, giymemiş giydirmiş, uyumamış uyutmuş... Hayâtın fırtınalarında bizlere bir toz konmasın diye bütün varlığını seferber etmiş olan anne ve babaların haklarını ödeyebilmek mümkün müdür? Mevlânâ Hazretleri ne güzel ifâde eder:

"Anne hakkına dikkat et! Onu başında tâc et! Zîrâ anneler doğum sancısı çekmeselerdi, çocuklar dünyaya gelmeye yol bulamazlardı."

KUR'AN'DA ANNE-BABA HAKKI İLE İLGİLİ AYETLER

Cenâb-ı Hak, kendi haklarından sonra anne-babaya iyi ve güzel davranmayı ilk sırada zikrederek şöyle emreder:

“Allâh’a ibâdet edin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabâya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya ve mâliki bulunduğunuz kimselere iyi davranın...” (en-Nisâ, 36)

“Biz insana, ana-babasına iyi davranmasını vasiyet ettik! Çünkü anası, onu nice sıkıntılara katlanarak (karnında) **taşımıştır. Sütten ayrılması da iki yıl içinde olur.** (İşte bunun için:) **«Önce Bana, sonra da ana-babana şükret!» diye tavsiyede bulunmuşuzdur. Dönüş ancak Banadır.”** (Lokmân, 14)

ANNE-BABA HAKKI İLE İLGİLİ HADİSLER

Cenâb-ı Hak, kendi rızâsını ana-babanın rızâsına bağlamıştır. Bu hakîkati Resûlullah şöyle haber verirler:

“ALLAH TEÂLÂ’NIN RIZÂSI, ANNE VE BABAYI HOŞNUT EDEREK KAZANILIR. ALLAH TEÂLÂ’NIN GAZABI DA ANNE VE BABAYI ÖFKELENDİRMEK SÛRETİYLE CELBEDİLİR.” (Tirmizî, Birr, 3/1899)

Hz. Peygamber’in şu duâsı bir mü’min için ne büyük bir müjdedir:

“ANA-BABASINA İYİLİK EDENE NE MUTLU! ALLAH TEÂLÂ ONUN ÖMRÜNÜ ZİYÂDELEŞTİRSİN!” (Heysemî, VIII, 137)

Ebeveynin evlâtları üzerindeki hakları o kadar çoktur ki, bunları ödemek pek zor, hattâ imkânsızdır. Hadîs-i şerîfte buna şöyle bir teşbihle dikkat çekilmektedir:

“HİÇBİR EVLÂT, BABASININ HAKKINI ÖDEYEMEZ. ŞAYET ONU KÖLE OLARAK BULUR VE SATIN ALIP ÂZÂD EDERSE, BABALIK HAKKINI (ANCAK O ZAMAN) ÖDEMİŞ OLUR.” (Müslim, İtk, 25; Ebû Dâvûd, Edeb, 119-120; Tirmizî, Birr, 8/1906)

Bu sebeple, Allah rızâsı için herhangi bir hayır ve iyilik yapılacaksa, evvelâ ana-babanın düşünülmesi îcâb eder. Sonra da en yakından uzağa doğru diğer insanlar... Âyet-i kerîmede şöyle buyrulur:

“…Maldan harcadığınız şey, ebeveyn, yakınlar, yetimler, fakirler ve yolcular için olmalıdır. Şüphesiz Allah, yapacağınız her hayrı bilir.” (el-Bakara, 215)

Çocuklar, ana-babalarına karşı hürmet, itaat ve gerekli hizmetlerle mükelleftirler. Eğer farklı yerlerde ya da muhtelif şehirlerde yaşıyorlarsa, ana-babalarını ziyâret edip gönüllerini almalı, duâlarını istemelidirler. Onlara hizmet etmek, güzel söz söyleyip

ikramda bulunmak, bilhassa yaşlandıkları zaman evlâtların en büyük vefâ borcudur. Yüce Rabbimiz, onlara karşı en ufak bir memnûniyetsizlik göstermeye bile müsâade etmemiştir. Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyrulur:

"Rabbin, yalnız kendisine ibâdet etmenizi ve ana-babaya iyilikte bulunmayı emretmiştir. Eğer ikisinden biri veya her ikisi, senin yanında iken ihtiyarlayacak olursa, onlara karşı «öf» bile deme, onları azarlama. İkisine de hep tatlı söz söyle. Onlara rahmet ve tevâzû kanatlarını ger ve; «Rabbim! Onlar beni küçükken (merhametle) **yetiştirdikleri gibi Sen de onlara merhamet eyle!» de!"** (el-İsrâ, 23-24)

ANNE-BABA CENNETE GİRMEYE EN BÜYÜK VESİLE

Anne babaya hizmette bulunmak, çok fazîletli bir amel-i sâlihtir. Bu fırsatı değerlendiremeyen kimseler, büyük bir kayıp içindedirler. Nitekim Hz. Peygamber, mühim bir îkaz ve ihtar mâhiyetinde şöyle buyurmuştur:

"Anne ve babasına veya onlardan sadece birine yaşlılık günlerinde yetişip de cennete giremeyen kimse perişan olsun, perişan olsun, perişan olsun!" (Müslim, Birr, 9, 10)

Kendisine sayılamayacak kadar çok iyilik yapmış olan anne-babanın hakkına riâyet etmeyen bir kimsenin, diğer insanların haklarını gözetmesi elbette düşünülemez. Dolayısıyla anne-babasına hayırlı bir evlât olamayan kişilerin, büyük bir ahlâkî zaaf taşıdıkları muhakkaktır.

ANNE-BABA DUASI

Ana-babanın duâsı makbûldür. Onların hayır duâlarını almaya gayret edilmeli, bedduâlarından da sakınılmalıdır. Resûlullah şöyle buyurmuşlardır:

"MAKBÛL OLDUĞUNDA ŞÜPHE BULUNMAYAN ÜÇ DUÂ VARDIR:

Babanın çocuğuna duâsı; ***misâfirin duâsı; mazlumun duâsı."*** (Ebû Dâvûd, Vitr 29/1536; Tirmizî, Birr 7/1905, Deavât 47; İbn-i Mâce, Duâ 11)

"BABANIN OĞLUNA DUÂSI, PEYGAMBERİN ÜMMETİNE DUÂSI GİBİDİR." (Süyûtî, II, 12/4199)

Annenin duâsı ise babanınkinden daha tesirlidir. Bu yüzden hadîs-i şerîfte zikredilme ihtiyâcı hissedilmemiştir. Bu durumda anne-babaya âsî olmanın büyük günahların başında yer alacağı husûsunda şüphe yoktur.

ANNE-BABAYA İTAATSİZLİK BÜYÜK GÜNAHLARDANDIR

Nüfey bin Hâris (r.a.) şöyle rivâyet eder:

"Resûlullah bir gün:

«–Büyük günahların en ağırını size haber vereyim mi?» diye üç defâ sordu. Biz de:

«–Evet, yâ Resûlallâh!» dedik. Resûl-i Ekrem Efendimiz:

«–Allâh'a şirk koşmak, ana-babaya itaatsizlik etmek!» buyurduktan sonra, yaslandığı yerden doğrulup oturdu ve;

«İYİ DİNLEYİN, BİR DE YALAN SÖYLEMEK VE YALANCI ŞÂHİTLİK YAPMAK!» buyurdu.[1]

Bu sözü o kadar çok tekrar etti ki, daha fazla üzülmesini istemediğimiz için, keşke sükût buyursalar da yorulmasalar, diye arzu ettik." (Buhârî, Şehâdât 10, Edeb 6, İsti'zân 35, İstitâbe 1; Müslim, Îmân 143)

Bâzı rivâyetlerde, kıyâmet gününde Allah Teâlâ'nın anne ve babasına itaatsizlik eden kimselerin yüzlerine bakmayacağı haber verilmektedir.[2]

İYİLİK YAPAN İYİLİK GÖRÜR

Kişi, anne-babasına nasıl muâmele ederse evlâtlarından da aynı muâmeleyi görür. Hz. Peygamber:

"…BABALARINIZA İYİLİK EDİN Kİ, ÇOCUKLARINIZ DA SİZE İYİLİK ETSİNLER…" (Hâkim, IV, 170/7258) buyurarak bu hakîkate işâret etmiştir. Ebeveynlerine karşı kötülük yapan ve kırıcı davrananların, nihâyette kendi evlâtları tarafından aynı muâmeleye tâbî tutulduğu, çok sık rastlanan ibret manzaralarındandır.

OSMANLI'DA ANNE-BABAYA HÜRMET

İnsanlar, gerek ana-babalarına gerekse diğer insanlara karşı muâmelelerinde İslâm'ın koyduğu edeb ve nezâket kâidelere tâbî olurlarsa, son derece huzurlu ve gıpta

edilmeye lâyık bir toplum meydana gelir. Nitekim Fransız müellif Brayer, Osmanlı toplumunda müşâhede ettiği fazîlet tablolarını, bâzı kıyaslar yaparak şöyle ifâde eder:

“OSMANLI’DA ÇOCUKLAR, YETİŞİP KEMÂL YAŞINA GELDİKLERİ ZAMAN, ANNE VE BABALARININ YANINDA BULUNMAKLA İFTİHÂR EDERLER. ANNE-BABALARI KÜÇÜKKEN KENDİLERİNE NASIL ŞEFKAT GÖSTERDİLERSE, ÇOCUKLAR DA AYNI ŞEKİLDE MUKÂBELE ETMEKLE BAHTİYÂR OLURLAR. OYSA DİĞER MEMLEKETLERDE ÇOK DEFÂ ÇOCUKLAR OLGUNLUK ÇAĞINA GİRER GİRMEZ, ANA VE BABALARINDAN AYRILIRLAR. MADDÎ MENFAATLERİ HUSÛSUNDA ONLARLA ÇEKİŞE ÇEKİŞE MÜNÂKAŞA EDERLER. HATTÂ BÂZEN KENDİLERİ REFAH İÇİNDE YAŞADIKLARI HÂLDE ONLARI SEFÂLETE YAKIN BİR HAYAT İÇİNDE BIRAKIRLAR. KENDİLERİNE EN ÇOK İHTİYAÇLARI OLDUĞU BİR DEVREDE ANNE-BABALARINA KARŞI ÂDETA YABANCILAŞIRLAR.”

EN İYİ DAVRANILMASI GEREKEN KİŞİLER

Ebû Hüreyre (r.a.) şöyle anlatır:

“Bir şahıs, Resûlullah’a gelerek:

«–Kendisine en iyi davranmam gereken kimdir?» diye sordu. Resûlullah:

«–ANNEN!» buyurdu. O sahâbî:

«–Ondan sonra kimdir?» diye sordu. Efendimiz:

«–ANNEN!» buyurdu. Sahâbî tekrar:

«–Ondan sonra kim gelir?» diye sordu. Allah Resûlü yine:

«–ANNEN!» buyurdu. Sahâbî tekrar:

«–Sonra kim gelir?» diye sorunca Resûl-i Ekrem bu sefer:

«–BABAN!» cevâbını verdi.” (Buhârî, Edeb, 2; Müslim, Birr, 1)

Diğer bir rivâyete göre o şahıs:

“–Ey Allâh’ın Resûlü! Kendisine en iyi davranılması gereken kimdir?” diye sordu. Resûl-i Ekrem:

“–ANNEN, SONRA ANNEN, DAHA SONRA YİNE ANNEN, SONRA BABAN, SONRA DA SANA EN YAKIN OLAN AKRABAN.” buyurdu. (Müslim, Birr 2)

ALLAH’IN EN BEĞENDİĞİ AMEL

Abdullah bin Mesut (r.a.) şöyle demiştir:

“Hz. Peygamber’e:

«–Allâh’ın en çok beğendiği amel hangisidir?» diye sordum.

«–VAKTİNDE KILINAN NAMAZDIR.» diye cevap verdi.

«–Sonra hangi ibâdet gelir?» dedim.

«–ANNE VE BABAYA İYİLİK VE İTAAT ETMEK.» buyurdu.

«–Daha sonra hangisi gelir?» diye sordum.

«–ALLAH YOLUNDA CİHÂD ETMEK.» buyurdu.” (Buhârî, Mevâkît 5, Cihâd 1; Müslim, Îmân 137-139)

BABANIN ÖNÜNDE YÜRÜME

Hazret-i Ayşe şöyle nakleder:

“Resûlullah’a bir kişi geldi. Yanında da yaşlı bir zât vardı. Allah Resûlü:

«–EY FİLÂN! YANINDAKİ KİMDİR?» diye sordu. O kişi:

«–Babamdır.» cevâbını verdi. Bunun üzerine Hz. Peygamber şu îkazda bulundu:

«–ONUN ÖNÜNDE YÜRÜME, ONDAN EVVEL OTURMA, ONU İSMİYLE ÇAĞIRMA VE ONA HAKÂRET ETTİRME!» (Heysemî, VIII, 137)

Bir kimse başkasının babasına hakâret eder veya kötü davranırsa, o da aynıyla mukâbele eder. Böylece evlât, kendi babasına hakâret ettirmiş ve kötülük etmiş olur.

ANNE-BABANA İYİ BAK

Bir sahâbî, Hz. Peygamber’e gelerek:

“–Hicret ve cihâd etmek üzere Sana bey’at ediyorum. Bunların sevâbını Allah’tan dilerim.” dedi. Resûlullah:

"–ANNE VE BABANDAN HAYATTA OLAN VAR MI?" diye sordu. O zât:

"–Evet, her ikisi de hayatta." dedi. Resûlullah:

"–ALLAH'TAN SEVAP KAZANMAK İSTİYORSUN DEĞİL Mİ?" diye sordu. Sahâbî:

"–Evet." deyince Allah Resûlü:

"–(O HÂLDE) ANA VE BABANIN YANINA DÖN. ONLARA İYİ BAK!" buyurdu. (Buhârî, Cihâd 138, Edeb 3; Müslim, Birr 6)

ANNE-BABANDAN İZİN İSTE

Ashâb-ı Kirâm'dan bir zât, Yemen'den hicret ederek Medîne-i Münevvere'ye Efendimiz'in huzûruna gelmiş ve cihâda katılmak üzere ondan izin istemişti. Allah Resûlü ile aralarında şöyle bir konuşma geçti:

"–YEMEN'DE KİMSEN VAR MI?"

"–Anam-babam var, yâ Rasûlallâh!"

"–ONLAR SANA İZİN VERDİLER Mİ?"

"–Hayır, vermediler."

"–HAYDİ YEMEN'E GİT; ONLARDAN İZİN İSTE! İZİN VERİRLERSE GEL, CİHÂD ET! VERMEZLERSE, ANNENİ-BABANI MEMNUN ETMEYE ÇALIŞ!" (Ebû Dâvûd, Cihâd, 31/2530)

Hicret ederken bile anne ve babanın iznini ve rızâsını almak gerekir. Vaktiyle bir sahâbî, Allah Resûlü'nün huzûruna geldi ve:

"–Ana ve babamı geride ağlar durumda bıraktım ve hicret etmek üzere sana bey'at etmeye geldim." dedi. Efendimiz bu zâta şu mânidâr cevâbı verdi:

"–HEMEN ONLARIN YANINA DÖN! ONLARI AĞLATTIĞIN GİBİ YÜZLERİNİ TEKRAR GÜLDÜR!" (Ebû Dâvûd, Cihâd, 31/2528; Nesâî, Bey`at, 10)

Hicret ve nâfile cihâd için bile ana-babadan izin almak şart koşulduğuna göre, diğer işlerde onların iznini almak daha evlâdır.[3]

PEYGAMBERİMİZİN SÜT BABASINA HÜRMETİ

Hz. Peygamber bir gün otururken sütbabası çıkageldi. Resûlullah hürmeten elbisesinin bir kısmını yere serdi ve onu üzerine oturttu. Az sonra sütannesi geldi. Efendimiz onun için de elbisenin diğer tarafını serdi, o da elbisenin üzerine oturdu. Biraz sonra süt-oğlan kardeşi geldi. Resûlullah onun için de ayağa kalktı ve onu da önüne oturttu." (Ebû Dâvûd, Edeb, 119-120/5145)

Allah Resûlü, süt akrabâlarının hatırı için Huneyn'de alınan esirlerden kendi hissesine düşenleri serbest bırakmış, Ashâb-ı Kirâm da aynı fazîletten nasîb alabilmek için gönül rızâsı ile:

"–Bizler de esirlerimizi Allâh'ın Resûlü'ne hibe eyledik!" demişlerdir.[4] Böylece o gün altı bin esir, dünyevî hiçbir karşılık alınmadan serbest bırakılmıştır.

İSLAM'A GİRMEMİŞ ANNE-BABAYA HÜRMET

Hazret-i Ebûbekir'in kızı Esmâ (r.a.) şöyle anlatır:

İslâm'a girmemiş olan annem, Resûlullah zamanında yanıma gelmişti. Allah Resûlü'nün fikrini öğrenmek için:

"–Annem, beni özleyip gelmiş. Ona ikramda bulunabilir miyim?" diye sordum. Efendimiz:

"–EVET, ANNENE İYİ DAVRAN!" buyurdu. (Buhârî, Hibe 29, Edeb 8; Müslim, Zekât 50)

PEYGAMBERİMİZE ANNELİK YAPAN FATMA BİNTİ ESED

Resûlullah'ın mübârek hayâtı, akrabâlarına ve diğer insanlara karşı nice vefâkârlık numûneleriyle doludur:

Hazret-i Ali'nin annesi Fâtıma binti Esed (r.a.), gençlik yıllarında Hazret-i Peygamber'e öz annesiymiş gibi hizmet etmişti. Bu sâlihâ kadın vefât ettiği zaman Resûlullah, cenâzenin yanına gelmiş, başucuna oturmuş ve onun fedâkârâne hizmetine Hak katında şâhitlik ederek şöyle buyurmuştur:

"EY ANNEM! ALLAH SANA RAHMET EYLESİN. SEN, BENİM ÖZ ANNEMDEN SONRA ANNEMDİN. KENDİN AÇ KALIR BENİ DOYURURDUN, KENDİN GİYMEZ BENİ GİYDİRİRDİN, KENDİNİ GÜZEL YİYECEKLERDEN MAHRUM BIRAKARAK

BANA YEDİRİRDİN VE BUNLARI YAPARKEN ALLÂH'IN RIZÂSINI VE ÂHİRET YURDUNU ARZU EDERDİN."

Sonra Resûlullah, cenâzenin üç kere yıkanmasını emir buyurdu. Sıra, içinde kâfûr denen güzel kokunun bulunduğu suya gelince Resûlullah, bu suyu onun üzerine kendi eliyle döktü. Sonra kendi gömleğini çıkarıp ona giydirdi. Cenâze bu gömlek üzerinden kefenlendi.

Kabir açılıp sıra cenâzenin konulacağı lahdin (yâni mezarın dip kenarındaki oyuğun) hazırlanmasına gelince, Resûlullah, onu bizzat kendisi kazdı ve toprağını kendi elleriyle çıkardı. Bu işi bitirdikten sonra orada bir müddet yan üstü uzandı ve şöyle buyurdu:

"Dirilten ve öldüren, Allah'tır. O, hiç ölmeyen diridir. (Allâh'ım!) Annem Fâtıma bint-i Esed'e mağfiret eyle! Ona hüccetini (kelime-i tevhîd'i) telkin eyle ve girdiği yeri (kabrini) ona genişlet. Peygamber'inin ve benden önceki peygamberlerinin hakkı için (duâmı kabûl eyle). Şüphe yok ki Sen, merhametlilerin en merhametlisisin…"

Sonra Resûlullah cenâze için dört tekbir getirdi, ardından da Hazret-i Abbâs ve Ebûbekir ile birlikte bizzat kendisi cenâzeyi kabre koydular." (Taberânî, KEBÎR, XXIV, 351-2; Ya'kûbî, II, 14; İbn-i Abdilber, IV, 1891)

ANNESİNE KARŞI İYİ DAVRANMANIN MÜKAFATI

Hazret-i Ayşe şöyle anlatır:

Bir gün Resûlullah şöyle buyurdu:

"Uyumuştum, kendimi cennette gördüm. Bir kimsenin sesini işittim, Kur'ân okuyordu.

«–BU KİMDİR?» DİYE SORDUM.

«–Bu, Hârise bin Nûmân'dır.» DEDİLER."

Bunu anlatan Efendimiz, sözlerine şöyle devâm etti:

"–İYİLİK İŞTE BÖYLE OLUR, İYİLİK İŞTE BÖYLE OLUR!"

Rivâyetin sonunda, Hârise'yi (r.a.) bu mertebeye yükselten meziyetinin, annesine çok iyi davranması olduğu beyân edilerek, **"O, annesine karşı en iyi davranan bir sahâbî idi."** denilmektedir. (Ahmed, VI, 151-152; Hâkim, IV, 167)

ANNE ADINA İNFAK ETMEK

İbn-i Abbâs (r.a.) anlatır:

Sa'd bin Ubâde'nin (r.a.) annesi vefât etmişti. O, Peygamber Efendimiz'e gelerek:

"–Ey Allâh'ın Resûlü! Yanında bulunmadığım bir sırada annem vefât etti. Onun adına sadaka versem kendisine bir faydası dokunur mu?" diye sordu. Allah Resûlü:

"–EVET." buyurunca, Sa'd (r.a.):

"–Ey Allâh'ın Resûlü! Siz de şâhid olunuz ki meyve bahçemi annem adına tasadduk ediyorum." dedi. (Buhârî, Vesâyâ, 15)

ANNE-BABA ÖLDÜKTEN SONRA ONLAR ADINA İYİLİK

Mâlik bin Rebîa (r.a.) şöyle der:

Birgün biz Resûlullah'ın huzûrunda otururken Selimeoğulları'ndan bir adam çıkageldi ve:

"–Yâ Resûlallah! Anamla babam öldükten sonra onlara yapabileceğim bir iyilik var mı?" diye sordu. Allah Resûlü şöyle buyurdu:

"–EVET, ONLARA DUÂ VE İSTİĞFARDA BULUNURSUN, VASİYETLERİNİ YERİNE GETİRİRSİN, AKRABÂSINI KORUYUP GÖZETİRSİN, DOSTLARINA DA İKRAMDA BULUNURSUN." (Ebû Dâvûd, Edeb, 119-120/5142; İbn-i Mâce, Edeb, 2)

EBU HÜREYRE'NİN (R.A.) ANNESİNE OLAN HÜRMETİ

Ebû Hüreyre (r.a.) Zülhuleyfe'de otururdu. Annesi bir evde kendisi de başka bir evde ikâmet ederdi. Evinden çıkıp gideceği zaman annesinin kapısında durup şöyle seslenirdi:

"–Allâh'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerine olsun ey anneciğim!" Annesi:

"–Allâh'ın selâmı, rahmeti ve bereketi senin de üzerine olsun yavrum!" karşılığını verirdi. Sonra Ebû Hüreyre:

“–Beni küçükken şefkatle büyütüp yetiştirdiğin gibi Allah da sana merhamet eylesin!” derdi. Annesi de:

“–Bana yaşlılığımda iyilik ve ihsanda bulunduğun gibi Allah da sana merhamet eylesin, seni hayırla mükâfatlandırsın ve senden râzı olsun!” cevâbını verirdi.

Ebû Hüreyre evine döndüğü zaman da aynı şeyleri yapardı. (Buhârî, EL-EDEBÜ’L-MÜFRED, no: 12, 14)

EN MAKBUL İYİLİK

Abdullah bin Dînâr der ki:

Bedevîlerden biri Abdullah bin Ömer’le Mekke yolunda karşılaştı. Abdullah bin Ömer ona selâm verdi; kendi bindiği merkebe onu bindirdi ve başındaki sarığı da ona verdi. Biz İbn-i Ömer’e:

“–Allah sana iyilik versin! Bu adam bedevîlerden biri. Onlar aza kanaat ederler.” deyince bize şunları söyledi:

“–Bu zâtın babası, babam Ömer’in (r.a.) dostuydu. Ben Resûlullah’ın şöyle buyurduğunu işittim:

“EN MAKBUL İYİLİK, BABA DOSTUNUN ÂİLESİNİ KORUYUP GÖZETMEKTİR.”

Abdullah bin Dînâr’ın İbn-i Ömer’den bir başka rivâyeti de şöyledir:

Bir defâsında İbn-i Ömer, Mekke’ye gitmek üzere yola çıktı. Deveye binmekten usandığı zaman üzerinde istirahat edeceği bir merkebiyle, başına sardığı bir de sarığı vardı. Birgün İbn-i Ömer eşeğin üzerinde dinlenirken bir bedevîye rastladı. Ona:

“–Sen falan oğlu falan değil misin?” diye sordu. O şahıs:

“–Evet.” deyince eşeği ona verdi ve:

“–Buna bin!” dedi. Sarığı da ona uzatarak;

“–Bunu da başına sar!” dedi. Arkadaşlarından biri İbn-i Ömer’e:

“–Allah seni affetsin. Üzerinde dinlendiğin eşek ile başına sardığın sarığı şu bedevîye boşuna verdin!” deyince İbn-i Ömer şunları söyledi:

"–Ben Resûlullah'ı;

«İYİLİKLERİN EN DEĞERLİSİ, İNSANIN BABASI ÖLDÜKTEN SONRA, BABA DOSTUNUN ÂİLESİNİ KOLLAYIP GÖZETMESİDİR.» buyururken işittim. Bu adamın babası, babam Hazret-i Ömer'in dostuydu." (Müslim, Birr, 11-13; Ebû Dâvûd, Edeb, 120; Tirmizî, Birr, 5)

ANNEM DUYMASIN!

Büyük Velî İmâm-ı Âzam, Bağdad zindanlarında zulmün acı kırbaçları altında erirken:

"–Aman bu hâlimi anneciğim duymasın; mahvolur! Ben onun üzülmesine dayanamam!.." diyerek, bir anne muhabbetinin müşahhas misâlini vermiştir.

ŞAH-I NAKŞİBEND HAZRETLERİNİN ANNESİNE OLAN HÜRMETİ

Mâneviyat yolunun büyüklerinden ve yüce mürşidlerimizden Şâh-ı Nakşibend Hazretlerinin bir vasiyet niteliğindeki şu nasihati, yüksek bir İslâm ahlâkını gözler önüne sermektedir. Hazret-i Pîr buyuruyor ki:

"Bizim kabrimizi ziyârete gelenler, önce vâlidemizin kabrini ziyâret etsinler!"

Nitekim bugün, Şâh-ı Nakşibend Hazretlerinin kabrini ziyârete gidenler, önce annesinin kabrini ziyâret etmektedirler.

Abdurrahman Câmî (k.s.) da anne muhabbetiyle alâkalı olarak:

"Ben annemi nasıl sevmem ki; o beni bir müddet cisminde, uzun bir zaman kucağında, ölünceye kadar da kalbinin şefkat köşesinde taşımıştır. Ona hürmetsizlik göstermekten daha kötü bir şey bilmiyorum!.." derdi.

İMANDAN SONRA EN ÖNEMLİ İŞ

Velhâsıl, insan üzerindeki anne-baba hakkı, ölçüye gelmeyecek derecede büyük ve ehemmiyetlidir. Îmandan sonra yapılacak en mühim iş, anne-babanın hizmetini görerek onları memnûn etmektir. Şirk koşmayı ve günah işlemeyi emretmedikleri müddetçe onlara itaat edip isyânkâr olmamaktır.

Cennetin yolu anne-babanın rızâsından geçer. Cenâb-ı Hak cenneti sâliha annelerin ayakları altına sermiş, babayı da cennetin orta kapısı kılmıştır. Artık dileyen onları memnûn etsin, dileyen de kırıp incitsin!..[3]

[3] Osman Nûri Topbaş, Asr-ı Saâdetten Günümüze Faziletler Medeniyeti 2, Erkam Yayınları

ANNE BABAYA HİZMET ETMENİN ADABI

Evladın anne ve babası için yapması gereken adap ve edep kuralları vardır. İşte anne-babaya hizmet etmenin 15 adabı...

İbrahim Hakkı Erzurumî -kuddise sirruh- buyurmuşdur ki:

Ey aziz! Edeb ehl-i demişlerdir ki, babası ve anası hayatta olan kimsenin, onlara karşı edebi ve sohbetlerindeki şartı onbeşdir:

1. Sözlerini dinlemek.
2. Emir ve isteklerini yerine getirmek.
3. Onlardan izinsiz oturmamak.
4. Onlar içeri girince ayağa kalkmak.
5. Yolda onların önünden yürümemek.
6. Sesini onların sesinden yüksek yapmamak.
7. Onları, isimleri ile çağırmamak.
8. Çağırdıklarında, gidip "buyurun" demek.
9. Hizmetlerini çabuk görmek.
10. Rızalarını almakta gayretli ve haris olmak.
11. Hürmet etmek.
12. Onlara, yaptığı iyilikleri söylememek, başlarına kakmamak.
13. Onlara hiddetle bakmamak.
14. Yüzlerine karşı yüzünü ekşitmemek, güler yüzle ve tatlı sözle gönüllerini almak.
15. Emir ve izinleri olmadıkça gurbete, sefere gitmeyip yanlarında kalmak.[4]

[4] Sadık Dânâ, Aile Saadeti, Erkam Yayınları

ANNE BABA HAKKINDA SÖYLENMİŞ EN GÜZEL SÖZLER

Anne gezindiğin bağ, baba yaslandığın dağdır.

Annenin duası, babanın gölgesi yeter.
Aile, kralların bile giremediği bir kaledir. Emerson

Baba gibi devlet, ana gibi nimet bulunmaz.
Ana baba ahının zehrini içen kurtulamaz. Ali Fuat Başgil

Anne ve baba hakkı hiçbir zaman ödenmez.
Anne babanın iyisi kötüsü olmaz. En kötüsü onlarsız kalmaktır.
Babanın kültürü oğuldan, annenin fazileti kızdan belli olur.
Terbiye, bir anne ve babanın çocuklarına bıraktığı en kalıcı mirastır.

Aile hayatının güzelliği gibi hiçbir şey yoktur. Oscar Wilde
Baba koruma ve yardımın, anne şefkat ve sevginin sembolüdür. La Edri

Allah size anne ve babanıza itaatsizliği harama kıldı. Hadisi Şerif
Kul, ana babasına duayı unuttuğu zaman rızkı kesilir yani bereketi gider.

Sizin hayırlı olanınız anne ve babasına hayırlı olanınızdır. Hadis-i Şerif
Bir anne, bir baba sizlere hayatı her zaman öğretecek en iyi öğretmenlerdir.

Allah, anne babaya iyilik yapmayı ilahi gazaptan korunma vesilesi kıldı.
Bir babanın çocukların yapabileceği en büyük iyilik onların annelerini sevmektir.

Annenin kalbi çocuklarının okuludur ve bir baba yüz öğretmene bedeldir.
Anne ve babalar evlatlarıyla ilgili olan bazı şeyleri duymazlar ama kalbiyle hissederler.

Bir çocuğun gelişimi bir ailedeki sevgi, muhabbet ve anne babanın şefkati ile olur.
Allah'ın rızası, anne ve babanın rızasındadır. Allah'ın öfkesi de anne babanın öfkesindendir.

İyi bir anne, iyi bir baba demek, gelecek nesillere iyi gençler yetiştirmek demektir.
Anne ya da babayı kaybetmek demek, sizin için akan bir dua pınarının kuruması demektir.

Bir annenin ve babanın fazileti, iyi yaşamı çocuklarına bırakacağı en büyük servettir.
Gelsem şimdi eve, çalsam zili, kapıyı annem açsa, kim geldi hanım diyen de babam olsa.

Anne ve babanızın kıymetini bilin, Bir gün yanağını değil toprağını öpersiniz. Anonim
Eğer anne ve babanız yaşıyorsa şuan dünyanın en şanslı insanı sizsiniz. Bunu kıymetini bilin.

Bir aileyi idare etmek, bir devleti idare etmekten hiç de daha kolay değildir. Montaigne

Hani her zaman derler ya âdettendir babanın biriktirdiğini oğlu saçar, annenin çeyizini kızları açar.

Anneler ve babalar evlatları mutlu olduğu zaman mutlu olur, evlatları üzüldüğü zaman üzülürler.
Hayatınızı sigorta ettirmek ve her türlü belalardan korunmak istiyorsanız anne ve babanızın duasını alın.

Anne babana iyilik et, onlara öf bile deme. Onları azarlama ve onlara güzel söz sözle. İsra Suresi
Anne ölünce bir yuva yıkılır, başka bir yuva kurulur ama hiçbir zaman ilk aileniz gibi huzurlu ve mutlu olamaz.

Hiçbir güç bir adamı baba kadar güçlü, hiçbir makyaj bir kadını anne sevgisi kadar güzel yapamaz.
Anne ve babasının duasının alan bir evlat her zaman daha güvendedir, bedduasını alan ise her an tehlikededir.

Hiçbir güç bir adamı baba kadar güçlü, hiçbir makyaj bir kadını anne sevgisi kadar güzel yapamaz.
Anne gezindiğin bağ, baba yaslandığın dağdır. Ömrümün en güzel çağı annen ve babanla olandır. Ataol Behramoğlu

Allah'ın rızası, anne ve babanın rızasındadır. Allah'ın öfkesi de anne babanın öfkesindedir. Tirmizi
Anan baban sağ iseler nimet bil. Hizmet edip ikramı, ganimet bil. Dua ederlerse cana minnet bil. Hak rızası belki onda gizlidir.

Anne ve babalara her zaman saygı göstermeliyiz. Hiçbir zaman onlara saygıda kusur etmemeliyiz.
Anne ve babanıza iyilik edin ve ihsanda bulunun ki, çocuklarınızda size karşı itaatle ve hürmetkar olsunlar. Hz. Muhammed

Rabbim tüm annelere babalara uzun ömür versin, bizleri de onlara hayırlı evlat olmayı nasip etsin.
Ana-babaya hürmeti bilmeyen, yediği sofradaki ekmeğe teşekkür etmeyen, insana kıymet vermeyen, şüphesiz dalalettedir. Mazhar Osman

Babalarının taşkınlıklarını, çocukların usandırıcı hırçınlıklarını eritecek fazilet cevheri anne kalbidir. Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı
Baba rızık kapısıdır açmasını bilene, anne cennet kapısıdır girmesini bilene, kardeş gönül aynasıdır bakmasını bilene, evlat deniz suyudur ne içilir ne vazgeçilir.
Anne ve baba değeri her zaman bilinecek bir altındır. Ne zaman onları kaybedersin değerini çok daha iyi o zaman anlayama başlarsın.
Ben annemi nasıl sevmem ki o, pekguzelsozler.com beni bir müddet karnında, uzun bir zaman da kucağında, ölünceye kadar kalbinin şefkat köşesinde taşımıştır. Ona saygısızlık göstermekten daha aşağılık bir şey bilmiyorum. Abdurrahman Cami

Siz hiç gördünüz mü evladı üzgün iken bir anne ve babanın mutlu olduğunu. Bir adam baba olduktan sonra, bir kadında anne olduktan sonra her zaman evladının mutluluğu için çalışırlar.
Biz, insana, ana-babasına iyilikte bulunmayı tavsiye ettik. Özellikle de anasını tavsiye ederiz ki, o, kat kat zaafa düşerek ona hamile kalmış, emzirmesi de tam iki sene sürmüştür. Binaenaleyh; bana ve ana-babana şükret. Lokman Suresi

Başarısızlık ve felaketlere rağmen, hayata karşı güvenlerini sonuna kadar saklayabilen iyimser insanlar, daha çok iyi bir anne ve baba tarafından büyütülmüş olanlardır. Andre Maurois

Rabbenağfirli veli validеуye velil mü'minine yevme yekumul hisab.

"Rabbimiz! Hesabın görüleceği gün, beni, anamı-babamı ve mü'minleri bağışla!" (İbrâhim, 14/41)

...رَبِّ اَوْزِعْنٖٓي اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتٖٓي
اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ
صَالِحاً تَرْضٰيهُ وَاَصْلِحْ لٖي فٖي ذُرِّيَّتٖي
اِنّٖي تُبْتُ اِلَيْكَ وَاِنّٖي مِنَ الْمُسْلِمٖينَ

"...Rabbim! Bana ve ana-babama verdiğin nimete şükretmemi ve razı olacağın yararlı iş yapmamı temin et. Benim için de zürriyetim için de iyiliği devam ettir. Ben sana döndüm. Ve elbette ki ben müslümanlardanım."

AHKAF SÛRESİ 15

ÖNEMLİ BİR HADİSİ ŞERİF

Kâinatın Rahmet Peygamber (s.a.v)

“Baba cennetin orta kapısıdır. Dilersen bu kapıyı terk et, dilersen muhafaza et” buyurarak babasını terk edenin Cenneti bile kaybedebileceğini bildirir.

NUH A.S. IN DUASI

“Ey Rabbim! Kavmimin beni yalanlamalarına karşı bana yardım et. Mu’minun 23/26

“Ey Rabbim! Bana, babama, anama, mü’min olarak evime girene ve bütün mü’min erkek ve mü’min kadınlara mağfiret eyle. Zalimlerin de sadece helakini artır. Aminnn.

BİR ANNENİN HUZUREVİNDEN KIZINA YAZDIĞI MEKTUP

Buz gibi odalarla dolu kocaman binalar diktiler ülkeme.

İçine ömürlerinin son demlerinde olan anneleri babaları doldurdular.

Adına huzurevi dediler. Oysa huzur hiç uğramadı oraya. Eskiden yaşlılarımızı kapatmazdık başka yerlere. Onların yüzü suyu hürmetine belalar def oluyor der, onları nimet bilirdik. Boyunlarını bükük bırakmazdık.

Dışarıdan huzurlu gibi görünen bu sessiz sakin binalarda, ne fırtınalar kopuyor kim bilir? Kaç anne anlatmak haykırmak istedi duygularını, kaç anne yazmak istedi bilinmez. O annenin adına yazdım bu satırları.

Bu mektup huzursuz odalardaki yüreği yorgun annelerin sessiz çığlıklarıdır.

Takvime baktım da 5 sene olmuş buraya geleli. Nasıl geçti o 5 sene bir de bana sor. Çok bakmıyorum takvimlere, için sıkılıyor. Zaman geçmiyor. Eskiden su gibi akıp gidiyor zaman derdim. Şimdi öyle düşünmüyorum.

Demek insan mutluyken çabuk geçermiş zaman.

Hapishanedekileri şimdi daha iyi anlıyorum. Beni buraya bıraktığın gün anneler günüydü hatırlıyor musun?

HUZUREVİNDE ÖLEN KADININ BİR MEKTUBU

GÖRÜN BENİ

Ne görüyorsunuz hemşireler ne görüyorsunuz?

Bana baktığınızda, pasaklı yaşlı bir kadın, yarım akıllı,

Ümidini kesmiş, gözleri toprağa bakan, lokmalarını çiğneyip duran ve cevap vermeyen, yüksek sesle 'Biraz gayret et' dediğinizde umursamayan bir kadın mı görüyorsunuz?

Sizin yaptıklarınızdan memnun kalmayan, yıllardır eskimiş bir ayakkabıyı giyen,

Yaşama isteği olmayan, her istediğinizi yapan, uzun iş gününü doldurmak için banyo yaptırıp yemek yedirdiğiniz yaşlı bir kadın mı görüyorsunuz?

Ne görüyorsunuz? Açın gözlerinizi hemşireler. Açın. BANA bakıyorsunuz…

Hala burada otururken size kim olduğumu anlatayım.

Bana sıradanmışım gibi bakarken hikâyemi dinleyince şaşıracaksınız.

10 çocuklu bir ailenin en küçüğüydüm.

Birbirlerini seven ağabeylerim, kız kardeşlerim vardı.

On altı yaşındaydım ve bir kuş kadar özgürdüm.

Bir süre sonra hayalimdeki erkekle tanışacağımı hayal ederdim.

20 yaşında gelin olacaktım. Evlilik yeminimi ölene dek saklayacaktım.

25 yaşına geldiğimde mutlu ve huzurlu bir ailenin özlemini çeken bir çocuğum vardı.

30 yaşına geldiğimde çocuğumun göz açıp kapayıncaya kadar büyüdüğünü farkettim. Birbirimize çok bağlıydık.

40 yaşımda oğullarım büyüdüler ve yuvadan uçtular. Kocam oğullarımın gidişine yas tutmadığımı gördü.

50 yaşında geldiğimde bacaklarımın yanında gezinen torunlarım oldu.

Hep beraberdik; torunlarım, oğullarım ve eşim.

Kader ağlarını ördü.

Kocam öldü. İleriye baktığımda içime kurt düştü.

Çocuklarım çocuklarıyla ilgilenecekti.

Geçmişi düşünüp sahip olduğum sevgiyi özlediğimi fark ettim.

Artık yaşlı bir kadındım ve hayatın gerçekleriyle yüzleşiyordum.

Suratı ve elleri yıpranmış yapayalnız yaşlı bir kadındım.

Gençliğimden eser kalmadı. Ellerim, suratım ve vücudum yaşlandı, kırıştı.

Şimdi burada bir mezar taşı var. İçinde ise hala genç bir kız.

Temiz kalbim sevgi dağıtmaya devam ediyor.

Mutluluklarımı ve hüzünlerimi hatırlıyorum.

Hayatı yeni baştan yaşıyorum.

Hıphızlı geçen onlarca yılı gözlerimden geçiriyorum.

Fani dünyanın acımasızlığından dem vuruyorum.

Açın gözlerinizi hemşireler, açın!

Görün beni! Sadece yaşlı bir kadını değil!

Daha yakından bakın hemşireler! Görün BENİ!

Sabah kahvaltıda çay kaşıklarının sesi birbirine karışıyorsa, bu mutluluğun sesidir. Ve Anneniz karşınızda oturuyorsa oturduğunuz yer tam olarak cennettir.

Cennet annelerin ayakları altındadır. (Bu resim derin sayfadan alınmıştır)

ANNEYE SORDULAR

Evlatlarından hangisini çok seviyorsun?

Oda cevapladı…

- İyileşene kadar hasta olanı,
- Dönene kadar kayıp olanı,
- Büyüyene kadar küçük olanı,
- Ölene kadar hepsini…

Dünyanın en kötü manzarasıdır bir Annenin çaresizliği…

İnsanı ne sırtında ne de omuzunda taşıdıkları yorar!

İnsanı yoran şey

Yüreğinde taşıdıklarından göremediği vefadır…

İncittiğiniz insanın ve kırdığınız gönlün bedduasından korkun Hz. Muhammed (A.s.v.)

YAŞLI ANNEDEN 5 OĞLUNA MEKTUP

Köyümüz şehirden yüksek mi yüksek,
Baban ihtiyarlıyor oğul, bilmem netsek
Söz dinlemiyor artık ahırdaki eşek,
Gelinlerden biri gelip, hizmet etse oğul !
Sizi 9 ay 10 gün karnımda taşıdım
Beş oğul bir kızım için yaşadım
Şimdi halim kalmadı, gençliğimi boşadım
Gelinlerden biri gelip, hizmet etse oğul !
Köyde bacalar eskisi gibi tütmüyor,
Çorba dahi boğazımızdan geçmiyor
Takatimiz kalmadı işler bitmiyor
Gelinlerden biri gelip, hizmet etse oğul!
Geçenlerde kasabadan köye doktor geldi
Sağlam kimse kalmadı herkese ilaç verdi
Bana da kendini yorma ansızın gidersin deyiverdi
Gelinlerden biri gelip, hizmet etse oğul!
Eskiden köyümüzde yağız delikanlılar vardı
Al duvak içinde gelinler, giderken ağlardı
Gençler köyü terk etti, şimdi ihtiyarlar kaldı
Gelinlerden biri gelip, hizmet etse oğul!
Hani yalnız yaşayan komşumuz Ali amca vardı
O da rahmetli oldu cenazesi üç gün kaldı
Mezarını kazacak delikanlı bulunamadı
Gelinlerden biri gelip, hizmet etse oğul!
Öğrenci yokluğundan artık okul kapalı
İhtiyarlayınca, babanın döküldü saçı sakalı
Benimde dizlerim tutmaz, ağır işlere bakalı
Gelinlerden biri gelip, hizmet etse oğul!
İmam usandı, tayin yaptırıp gitti
Bir ezan sesi duyuyorduk o da bitti
Hastalıklar çoğaldı artık canımıza yetti
Gelinlerden biri gelip, hizmet etse oğul!
Analarda ciğer, evlatlarda merhamet olur
Gezen görür, yaşayan ölür, eden elbet bulur
Hayır duamızı alın biz ölmeden ne olur
Gelinlerden biri gelip, hizmet etse oğul!
Sizin huzurunuzu kaçırmak istemem
Gelinlerimi severim asla kin beslemem
Şimdi gelmezseniz cenazeme de istemem
Gelinlerden biri gelip, hizmet etse oğul!

OĞULLARIN ANALARINA CEVABI

(1. oğul)

Ana, şimdi Akdeniz sahillerindeyiz,
Buralar çok güzel herkese tavsiye ederiz.

Çocuklar diyor, ölürüz de asla köye gitmeyiz
Kusura bakma, çocuklar istemeden biz gelemeyiz!

(2. oğul)

Ana, mektup yazmışsın bize boşu boşuna,
Çünkü daha açarken gitmedi hanımın hoşuna,
Sen idare et artık, bu sene de yalnız başına,
Kusura bakma, ben hanımı gönderemem ana !

(3. oğul)

Ana, gönderdiğin mektubu şimdi okudum hanıma,
Dedi bu devirde hizmet eden var mı?, Allah aşkına,
Ne olur soğuk su katma bu yaştan sonra, pişmiş aşıma,
Kusura bakma ana, gönderemem hanımı ben sana asla!

(4. oğul)

Ana darılma, vakit bulup ta mektubunu okuyamadım,
Şimdi okuyunca ne demek istediğini çok iyi anladım.
Benim hanımdan başka çağıracak gelin mi bulamadın?
Kusura bakma gönderemem, hanım oralara alışamaz ana !

(5. oğul)

Ana abim söyledi, hizmete bizim hanımı çağırmışın,
Olur mu öyle şey, doğalgazdan sobalı eve nasıl alışsın.
Birde önceden başlamış günleri var, onlar yarım mı kalsın?
Kusura bakma ana gönderemem, bu sene bizimki kalsın!

(ortak çözüm)

Dört kardeş hanımlarıyla bir araya geldiler.
Anamızın isteği yerinde, acil çözüm bulalım dediler.
Bizler ne yapacağız diye düşünürken, aklı gelinler verdiler.
Kusura bakma ana, sana hizmete ancak bacımızı uygun gördüler!

ÇALIŞAN KADININ PROBLEMLERİ

Türkiye’de ihmâle uğrayan konulardan biri de şüphesiz “Çalışan Anne”dir. Kadına iş veren müesseseler, onun aynı zamanda bir anne ve ev kadını olduğunu kabul etmek istemiyorlar.

Günümüzde “Bir ev, tek maaşla geçinmez” tekerlemesi âdeta peşin hüküm haline gelmiştir. Bilhassa okumuş kadınlar, kendilerini çalışmak zorunda hissetmektedirler. Çalışmak ve para kazanmak teorik plânda kadına câzip geliyor: İhtiyaçlarını daha kolay temin edebilecek, kocasının eline bakmayacak, hatta eve ekonomik katkıda bulunarak, itibar kazanacaktır. Bu, madalyonun birinci yüzüdür ve gerçekten câzip görünür. Feminizm dilinde buna “ekonomik bağımsızlık” deniyor. Gelelim madalyonun ikinci yüzüne: Çalışan kadın, evine, kocasına ve çocuğuna yeterli zaman ayıramıyor. İşten yorgun dönen kadın, çocuğunun ve kocasının haklı isteklerine cevap veremiyor. Karşılıklı sevgi ve saygıya dayanan sıcak âile bağı zayıflıyor. Çoğu zaman ciddi münakaşala-la bağ kopacak dereceye geliyor. Evlilik ekonomik bir anlaşmaya, ev ise otele dönüyor...

Araştırmalar, annesi çalışan çocuklar ile, kimsesizler yurdundaki çocukların “Sosyal hayata uyumsuzluk” konusunda bir paralellik içinde olduğunu göstermektedir. Bize (Psikiyatriste), yardımcı olmamız için getirilen problemli çocukların önemli bir bölümünü “çalışan annelerin çocukları” teşkil etmektedir. Çocuklarına ayıracak yeterli zamanları olmadığından onlarla sıcak bir bağ kuramıyorlar. Çocuklar, yabancı elinde büyüyor. Annesinden yeterli sevgi, ilgi ve şefkât alamadığından “güven duygusu” yerleşmiyor. Ruhsal ve fiziksel rahatsızlıklar sebebiyle doktora başvuran kadınların çoğunluğunu “çalışan anneler” teşkil etmektedir. Yine sakinleştirici ilaçlar kullananlar içinde “çalışan kadınlar” ilk sırayı almaktadır.Bu kadınların hepsi de evine, çocuğuna ve kocasına karşı görevlerini yerine getirememenin ezikliği içerisindeler. Ekonomik sistem, bunlara bir verirken; sosyal sistem beş istiyor... Çoğunun aldığı maaş, giyim kuşamlarına ve yol parasına ancak yetiyor. Şimdi soruyoruz: Kadının çalışması kendisi ve toplum için bir iyilik midir?[5]

---

[5] Sefa Saygılı- Annemi İstiyorum-s.11-13

ÇANAKKALE ŞEHİDİNİN ANASINA MEKTUBU

Çanakkale cephesine gönüllü katılmış yedek subay Muallim Hasan Ethem'in şehitlik mertebesine ermeden az evvel anasına yazdığı ve oradaki askerlerin manevi iklimini aksettiren mektubunun bir parçası:

"Valideciğim!

4 asker doğurmakla müftehir şanlı Türk annesi!

Nasihatimiz mektubunu Divrin Ovası gibi güzel, yeşillik bir ovacığın ortasından geçen derenin kenarındaki armut ağacının gölgesinde otururken aldım. Tabiatın yeşillikleri içinde mest olmuş ruhumu bir kat daha güçlendirdi. Okudum, okudukça büyük dersler aldım. Tekrar okudum. Şöyle güzel bir vazifenin içinde bulunduğumdan sevindim.

Gözlerimi biraz sağa çevirdim. Güzel bir yamacın eteklerindeki muhteşem çam ağaçları kendilerine mahsus bir sada ile beni müjdeliyorlardı. Nazarlarımı sola çevirdim; çağıl çağıl akan dere, bana validemden gelen mektuptan dolayı gülüyor, oynuyor, köpürüyordu.

Şu anda bu güzel çayırın koyu yeşil bir tarafında, çamaşır yıkayan askerlerim saf saf dizilmişler. Davudi sesli yiğit bir ezan okuyordu. Herkes, her şey, bütün mevcudat onu, o mukaddes sesi dinliyordu. Ezan bitti, o dereden ben de bir abdest aldım. Cemaat ile namazı kıldık.

'-Ey yerlerin ve göklerin Rabbi! Ey şu öten kuşun, şu gezen ve meleyen koyunun, şu secde eden yeşil ekin ve otların, şu heybetli dağların Halikı! Sen, bütün bu Müslüman Türk milletine verdin. Yine onlarda bırak! Çünkü böyle güzel yerler ve şu nimetler, seni takdis ve senin yüceliğini tasdik eden bu millete mahsustur.

Ey benim Rabbim! Şu kahraman askerlerin bütün dilekleri, senin ism-i celalini İngiliz ve Fransızlara tanıtmaktır. Sen bu şerefli dileği ihsan eyle ve huzurunda titreyerek böyle güzel ve sakin yerde sana dua eden bu askerlerin süngülerini keskin, düşmanlarını zaten kahrettin ya, bütün bütün mahfeyle!..' diyerek dua ettim ve kalktım... Artık benim kadar mesut, benim kadar bahtiyar kimse tasavvur edilemezdi...

Valideciğim, çamaşır falan istemem, paralarım duruyor.

ALLAH RAZI OLSUN

4 Nisan 1915

Oğlun HASAN ETHEM... "

DİĞER BİR ŞEHİDİN ANNE VE BABASINA MEKTUBU

Bugün Anne ve Babalarını hakir gören zamane gençliğine bir ibret vesikasıdır. Yüzbaşı Mehmet Tevfik Bey, Gelibolu'da kefensiz yatan, kanıyla vatanı vatan yapan yüz bine yakın Çanakkale şehidinden biri... Onun 31 Mayıs 1915'te, Arıburnu'ndan anne babasına yazdığı mektup, 90 yıl önce bu şanlı zaferi Türk ulusuna kazandıran ruhu gösteriyor
İşte genç yüzbaşının, şehit olacağını hissedip annesi ve babasıyla helalleşmek için yazdığı veda mektubu... Bu aynı zamanda savaştan geriye kalan en uzun Türk mektubu...

Pazartesi, 31 Mayıs, 1915

Sebeb-i hayatım, feyz-i velinimetim. Sevgili peder valideme,

Babacığım, Valideciğim.

Arıburnu'nda ilk girdiğim müthiş muharebede sağ yanımdan ve pantolonumdan kurşun geçti. Hamdolsun kurtuldum.

Fakat bundan sonra gireceğim muharebelerden kurtulacağıma ümidim olmadığından bir hâtıra olmak üzere, şu yazılarımı yazıyorum.

Hamdüsenâlar olsun Cenâb-ı Hakk'a ki beni bu rütbeye kadar eriştirdi. Yine mukadderât-ı ilâhiyye olarak beni asker yaptı. Siz de ebeveynim olmak dolayısıyla beni vatan ve millete hizmet etmek için ne suretle yetiştirmek mümkün ise öylece yetiştirdiniz. Sebeb-i feyz-i nf 'atım ve hayâtım oldunuz.

Cenâb-ı Hakk'a ve sizlere çok teşekkürler ederim.

Sevgili peder ve valideciğim. Gözbebeğim olan zevcem Münevver ve oğlum Nezih'ciğimi evvela Cenâb-ı Hakk'ın, sonra sizin himayenize emanet ediyorum. Onlar hakkında ne mümkün ise lütfen yapınız. Oğlumun tâ'lim ve terbiyesine siz de refikamla birlikte lütfen gayret ediniz. Servetimizin olmadığı malûmdur. Mümkün olandan başka bir şey isteyemem, istesem de pek beyhudedir. Refikama hitaben yazdığım kapalı mektubu lütfen kendi eline veriniz. Fakat çok müteessir olacaktır, o teessürü azaltacak şekilde veriniz.

Ağlayacak, üzülecek tabii; teselli ediniz...

Sevgili baba ve valideciğim, belki bilmeyerek size karşı birçok kusurda bulunmuşumdur. Beni affediniz... Ruhumu şad ediniz... Sevgili hemşirem Lütfiye'ciğim bilirsiniz ki sizi çok severdim. Sizin için ve sa'yimin yettiği nisbette ne yapmak lazımsa yapmak isterdim. Belki size karşı da kusur etmişimdir, beni affet. İlahi mukadderat böyle imiş. Hakkını helâl et. Rûhumu şad et…

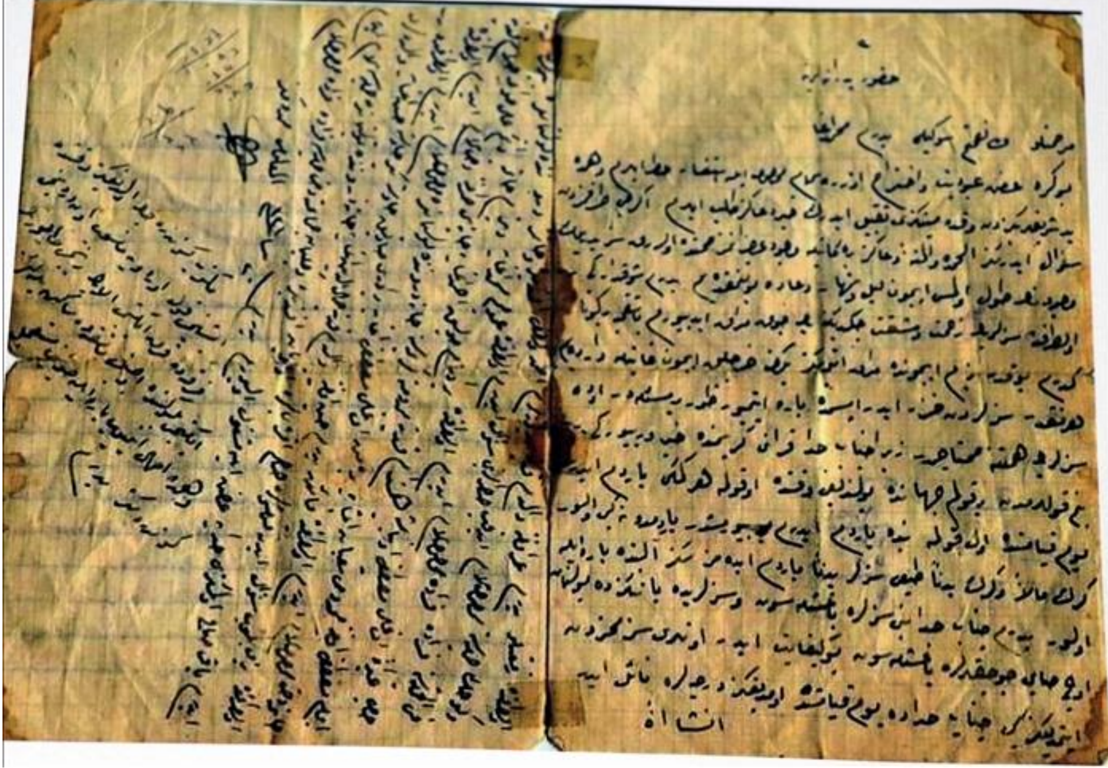
Ey akraba ve dostlar ve sevenlerim; cümlenize elveda.

Cümleniz hakkınızı helâl ediniz. Benim tarafımdan cümlenize hakkım helâl okun, elveda. Elveda, cümlenizi Cenâb-ı Hakk'a tevdî ve emanet ediyorum. Ebediyyen Allah'a ısmarladım, sevgili peder ve valideciğim.

Oğlunuz Mehmet Tevfik

(Yüzbaşı Mehmet Tevfik mektubu yazdıktan iki hafta sonra şehit oldu.)
Bu mektupları buraya almamın sebebi evlatlarını yitiren, vatan uğruna şehit veren anne babalara bir tesellidir. Bu memleket bize bedava kalmadı. Şanlı ecdadımızın kanları pahasına kaldı. O zaman o şanlı ecdadın ebeveynine olan muhabbetini siz de yaşlı anne ve babanıza gösterin. Gösterin ki şehitlerimizin ruhu incinmesin. Onların torunları atalarının ne denli asil insanlar olduklarını unutmasınlar.

ÇANAKKALE SAVAŞI SIRASINDA SEDDÜLBAHİR CEPHESİ'NDE ŞEHİT OLAN PİYADE ER CEBECİOĞLU İBRAHİM'İN ŞEHADETİNDEN YAKLAŞIK BİR AY ÖNCE BABASINA YAZDIĞI DUYGU YÜKLÜ MEKTUP, 106 YILDIR ÖZENLE MUHAFAZA EDİLİYOR.

Askerlerin kendileri için değil, aileleri için endişelendiklerini gözler önüne de seren mektup, şehidin torunları tarafından 106 yıldır özenle saklanıyor.

Tarih ve kültür üzerine araştırmalar yapan ve bu alanda yayınlanmış 10 kitabı bulunan Hüseyin Lütfi Ersoy, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Çanakkale Savaşı'na tanıklık etmiş birçok kişiyle görüştüğünü ve yürekleri yakan hikayeler dinlediğini söyledi.

O dönem Kastamonu Sancağı, Zafiranborlu (Safranbolu) kazasında bulunan 42. Alay'ın Seddülbahir Muharebesi'nde çarpıştığını ve alaydan sağ dönen sadece 5-6 askerin bulunduğunu aktaran Ersoy, 7 Haziran 1915'te 5. Kolordu 14. Fırka 42. Alay 1. Tabur 2. Bölük 3. Mangada çarpışırken şehit olan askerlerden birinin de Eflani nahiyesi Çelebiler karyesinden 1885 doğumlu Cebecioğlu İbrahim olduğunu kaydetti.

Şehit Piyade Er Cebecioğlu İbrahim'in 3 Mayıs 1915'te babasına yazdığı son mektubuna, 9 yıl önce şehidin torunlarının evinde rastladığını ve o tarihten itibaren özenle saklanmasına vesile olduğunu belirten Ersoy, böylesine kıymetli bir hatıratın gün yüzüne çıkmasına vesile olduğu için ayrıca mutlu olduğunu dile getirdi.

Ersoy, canlarını feda ederek bugünlere ulaşılmasını sağlayan ataların hatırlarına sahip çıkmanın önemine işaret ederek, bunlardan birinin de Cebecioğlu İbrahim'in son mektubu olduğunu kaydetti.

"KARŞIMIZDA CANLI BİR ŞEKİLDE DURUYOR DA SELAM EDİYORMUŞ GİBİ YAZMIŞ"

Mektubun içeriğinin okunduğunda Çanakkale cephesinde bulunan ataların vatan, bayrak, millet ve sonraki nesil için nasıl bir hayal kurduklarını, hangi ruh hali içinde olduklarını ortaya koyduğuna dikkati çeken Ersoy, "Mektupta o cümleleri kurarken belki tepesine bomba yağıyordu, belki mermiler kenarından, köşesinden geçiyordu. Belki bir an şehit düşmekle yüz yüzeydi. Kim bilir hangi şartlar altında mektubu kaleme aldı? Mektubu, günümüzde onu okuyanlara, sanki karşımızda canlı bir şekilde duruyor da selam ediyormuş gibi yazmış." diye konuştu.

Ersoy, Cebecioğlu İbrahim'in mektubunu şehit olmadan yaklaşık bir ay önce yazdığını vurgulayarak, "Mektubun içeriğinden o dönemde yaşananları ve ecdadın gönlünde, hayalinde ve gözünde neler olduğunu rahatlıkla anlıyoruz." dedi.

"CENAB-I HÜDA BENİ SİZLERE BAĞIŞLASIN"

Hüseyin Lütfi Ersoy'un gözyaşları içinde okuduğu, Cebecioğlu İbrahim'in asker arkadaşlarının ailelerine gönderdiği selamlara da yer verdiği mektubunda özetle şu ifadeler yer alıyor:

"Merhametli velinimetim, sevgili pederim Mehmet Ağa'ya,

Bir kere sonsuz bir istekle ve hürmetle selam eder, hayır duanızı talep ederim. Beni sorarsanız, elhamdülillah duanızın bereketiyle aciz bedenim sıhhatte olup sizin ömrünüzün uzun olması için gece ve gündüz dua etmekteyim.

Pederim, şu kadar ki orada sizlerin zahmet ve meşakkat çekip çekmediğinizi merak ediyorum. Başkaca bir gam ve kederim yoktur. Bizim için de merak etmeyesiniz. Cenab-ı Hüda beni sizlere bağışlasın. Sizleri de yanınızda bulunan üç sabi çocuğa bağışlasın. Onları mahzun etmeyiniz. Bu her şeye yeter. Siz onları mahzun etmediğiniz için Cenab-ı Allah da kıyamet günü umduğunuz derecelere nail eder inşallah.

Bizi bilip soran komşulara, hısım akrabalara, bu mektubu okuyan efendilere, dinleyen cemaate dahi hepsine teker teker selam ederim. Baki ve sağ olmanızı Allah'a arz ediyorum.

Mektup gönderecek olursanız 5. Kolorduya mensup 14. Fırkada 42. Alay'ın 1. Taburunun 2. Bölüğünde 3. Mangada sakin er İbrahim bilesiniz.

20 Nisan 1331 Çanakkale, Seddülbahir."[6]

[6] https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/canakkale-sehidinin-babasina-yazdigi-son-mektup-yurekleri-titretiyor/2178782

Bu mektupları kitabımıza almamızın sebebi, aile kıymetini kaybetmeden önce anlamanın dramatik yolundan geçmesidir. Maalesef insanlar kaybetmeden anlayamıyor. Anneden, babadan, yardan, evlattan ayrı kalmak zordur. Hele hele anne baba yaşlandığında onları başkalarının insafına terk etmek nasıl bir duygudur anlamak mümkün değildir.
Derdimiz insanlara trajedi duygusu aşılamak değil hakikatleri göstermektir. Yoksa yokluğun peşinden gitmenin anlamı olmaz. Varken değer bilmenin anlamı vardır. Olmayanın değerli olması muhaldir.

BABA EVİ DİYE BİR ŞEY VAR

Ayrılırken üzüldüğün, gidince sevindiğin,

Başın sıkıştığında da kapılarının ardına kadar açık olduğunu bildiğin…

İkinci evin,

Arkanı yaslandığın dağ,

Hep dumanı tütsün, ışığı sönmesin istediğin…

Başımdan eksik olmasın diye dua ettiğin…

Baba evi diye bir şey var. Çocukluğunu, gençliğini yaşadığın, uzak olmaya dayanamadığın…

Baba evi diye bir şey var, ayrılırken kalbinden bir parça bıraktığın…

Baba evi diye bir şey var, arzuladığın…

Baba evi diye bir şey var, hep dönmek istediğin…

Baba evi diye bir şey var….

Bacası hep tütsün dediğin…

Baba evi diye bir şey var…

ANALI KELİMELER

Ana fikri ana olan pek çok kelime var dağarcığımızda.
Ana esas demek, ana temel demek, ana kıymet vermek demek.
Bakın ana hangi kelimelerimizde ana…

Ana arı, ana atardamar, ana besleme hattı, ana bilim dalı, ana cadde, ana çizgi, ana dal, ana defter, ana deniz, ana dil, ana direk, ana doğrusu, ana duvar, ana düşünce, ana fikir, ana haber sunucusu, ana hat, ana kadın, ana kapı, ana kara, ana kent, ana kitap, ana kolon hattı, ana konu, ana kök, ana kraliçe, ana kubbe, ana kucağı, ana kuyu, ana kuzusu, ana menü, ana motif, ana muhalefet, anaokulu, ana ortaklık, anapara, ana rahmi, ana saat, ana sınıfı, ana sözleşme, ana şehir, ana toplardamar, ana vatan, ana yapı, ana yarısı, anayasa, ana yemek, ana yol, ana yön, ana yurt, ana yüreği, anadan doğma, anadan görme, anadan üryan, anası danası, anası kılıklı, kaynana, sütana, üvey ana, denizanası,

Bu kadar kelimeye analık eden ana gerçekten çok önemlidir. Ananızın kıymetini bilin. Bakın ana olmadan pek çok kelime manasız kalıyor. Kalpler yaralı, evlatlar öksüz, beyler dul kalıyor. Ana olmadan vatan olmuyor, ana olmadan evlat olmuyor, ana olmadan insan olmuyor.

Ağlarsa ananız ağlar, gerisi yalan ağlar.

BABALI KELİMELER

Babalı kelimeler daha çok oturaklı, esaslı kelimeler olarak algılanır.

Babacan, babayiğit, Çok baba adam gibi mesela…

Yani babanız varsa daha önemlisinizdir.

Baba olunca güvenciniz artar.

Baba varsa arkanız sağlam demektir.

Baba yoksa yetimsiniz,

Baba yoksa yaslanacağınız dağınız yok demektir.

Baba yoksa arkanızdan dua edeniniz yok demektir.

Babanız yoksa babayiğitliğiniz de kalmaz.

Baban yoksa öpülecek bir elin yok demektir,

Baban yoksa bayramların yok demektir.

Adamsanız çok baba adam derler… Yani babanıza sahip çıkın…

BİR KIZI…BİR OĞLU OLMALI İNSANIN

BİR KIZI OLMALI İNSANIN,

Demlediği çayı süzülerek getirdiğini seyrettiğin

Pişirdiği kahvenin tadına gizlediğin,

Özenle bezediğin

Bir kızı olmalı insanın

Canıyla canlandığın, varlığıyla anlamlandığın

Bir kızı olmalı insanın

Dünya bir yana, kızım bir yana diyebildiğin…

BİR OĞLU OLMALI İNSANIN

Canını emanet ettiği, elin, ayağın gözün, kulağın her şeyin…

Zor bir anında sırtını dayayabileceğin, destek alabileceğin…

Bir oğlu olmalı insanın…

Pazardan, alışverişten geldiğinde koşarak ellerindekileri alıp yüzünü güldüren

Sokakta delikanlılığından onur duyduğun,

Bir oğlu olmalı insanın

Yaşlandığında bile, birine ihtiyacın olduğunda, çıka gelen,

Bir oğlu olmalı insanın…

Dünya bir yana oğlum bir yana diyebildiğin…

BABA OLMAK BÖYLE BİR ŞEY

Delikanlı 16 yaşında iken babası ile tartışmış ve evi terk etmişti. Buna çok öfkelenen baba, evde onun adı bile anılmayacak diye yasak koymuştu.

Anne her gece evi terk eden oğlunun yatağına oturup yastığını koklayarak uyuyordu. “Oğlumu özledim, ne olur gidip arayalım, bulup getirelim” dese de, baba geri adım atmıyordu.
Aradan iki yıl geçmişti.

Oğlunun doğum günü o yıl Babalar günü ile aynı güne denk gelmişti.
Annenin ağlamaklı halini görünce dayanamadı baba “Şu adrese git, oğlunu gör” dedi.
Ve ekledi, “Adresi benim verdiğimi söyleme ama” Birkaç şey daha söyledi ama anne duymuyordu bile, aklında bir tek adres kalmıştı. Anne sevinçten uçuyordu.
Hemen hazırlandı yola koyuldu.

Büyük bir şehrin karşı yakasındaydı babanın verdiği adres.

Gittiği adres bir tamirhaneydi.
Oğlunu tulum içinde gördü.
Bir süre ıslak gözlerle dükkânın karşısından izledi ve oğluna doğru yaklaşmaya başladı.

İki yıl boyunca kendisini arayıp sormayan ailesini unutan delikanlı aniden annesini karşısında görünce önce şaşırdı, sonra koşup sarıldı annesine.
Babası hariç herkesi soruyordu, “o nasıl, bu nasıl,” diyerek.
Ve sonunda “O adam nasıl, hala aksi ve anlayışsız mı?” diye sordu annesine.

Anne cevapsız bıraktı bu soruyu.
“Hadi oğlum gel eve gidelim” dedi.
“Hayır anne, ben böyle iyiyim. O adamla tekrar aynı evde yaşayamam” dedi ve dükkâna doğru yürümeye başladı.
Arkasından bir süre bakakalan anne hazırladığı pastayı oğluna vermek için seslendi.
Delikanlı pastayı alırken annesine “Anne ne olur ısrar etme, gelmeyeceğim. Bir gün bile merak edip arayıp sormayan bir adamla aynı evde yaşayamam ben” dedi.
Anne boynu bükük halde oğlunun yanından ayrılmaya hazırlanırken
“Peki oğlum sen bilirsin. Anlaşılan çok kararlısın, gelmeyeceksin. Ama baban dedi ki; son bir aydır arkadaşlık ettiği çocuktan uzak dursun, o çocuk sana zarar verecektir. Önceki arkadaşıyla barışsın”. Bu kez çocuk donakalmıştı.
Annesi eve dönmüştü. Babaya sitem etti, “Madem biliyordun nerde olduğunu neden benden sakladın?
O yüzden rahattın demek? ”
Hep ters, aksi görünen baba yutkundu ve gözlerinden iki damla yaş akıverdi.
“O benim canımdır ya, canım” dedi.
“Ne zamandan beridir biliyordun? ” diye sordu anne.
“Gittiği günden beridir biliyorum. Bazen öğlen molalarında ne yiyip ne içiyor diye gider uzaktan izlerdim, Bazen akşamları geç gelirdim ya hani, sen beni kahveden sanırdın, işte o zamanlarda da ne yapıyor kimlerle takılıyor diye takip ederdim.”
Karı koca birbirlerine sarılıp ağlarken kapı çalmıştı.
Elleriyle gözlerini silerek kapıyı açmaya gitti anne.
Annesinin kendisine yaptığı pastadan daha büyük bir pasta ve hediye paketi ile içeri girdi delikanlı.
Koşarak babasına sarıldı. “Babalar günün kutlu olsun babaaaa”
Delikanlı anlamıştı. Kendisine hiç bakmadığını düşündüğü babasının, aslında gözünü hiç üzerinden ayırmadığını…!!!
Babalar kızar bağırır ama hep evlatların iyiliği içindir; evlatlar çocukken bunu anlayamaz.
Fakat bir gün onlar da Anne Baba olunca anlarlar Babanın kıymetini...!

HUZUREVİ AÇMAYIN

Öyle okullar açın ki: Anne ve babasına değer veren çocuklar yetişsin.

Anne ve babanın değerinin bil

Bir gün toprağını öpersin!

ANNEN GİDERSE

Senin için gerçek ağlayan gider,

Nefesin, canın, ömrün, sırtın gider

İki kapılı bir handa menzilin gider…

ANNEN GİDERSE

Darda yetişen elin gider

Aklın gider, canın gider

Şu dağlanmış yüreğinde

Çocuk kalan yanın gider

ANNEN GİDERSE

Öpülecek elin gider…Bayramın gider…

ANAM OLAYDI

Doluyum bu günlerde çok doluyum
Çocukluk günlerim gibi ağlamak istiyorum
Gözlerim yaşla dolu ama akmıyor
Ya sessiz oluyor ya da yarım kalıyor

Ahhhh… Anam olaydı Ona sarılaydım
Çocuk ruhumla başımı omuzuna koyaydım
Bunca yılın birikmiş gözyaşını
Omuzuna akıtaydım…

Ve bizler…
Kocaman insanlar
Ne yaşta olsak ta anamızın yavrusuyuz.
Ana omuzu olmayınca yeterince ağlayamıyoruz…

KIŞIN KAR YAĞDI MEZARINA

Üşüyorsun sandım

Yaz güneşi v urdu toprağına

Sıcaktan terliyorsun sandım.

Kapanım mezarına sarıldım…

Hissediyorsun sandım çok ağladım…

Üzülüyorsun sandım biraz gülsem,

Seni unuttuğumu düşünürsün sandım…

Seni öyle özledim ki

Anam hisseder de

Her gece rüyalarıma gelir sandım…

Ne hasretin dindi

Ne sen geldin anam…

GELSEM ŞİMDİ EVE

Çalsam zili,

Kapıyı annem açsa

Kim geldi hanım

Diyen de babam olsa…

BİR ARAPÇA ŞARKIDAN- ANNE

Vaktinden biraz ayırır mısın, anne?
Yanındayken unutuyorum ağır yükü
Her zamanki gibi dinle beni
Ağlarsam eğer hoş gör
Annem, dünya artık bana daha zor geliyor
Her geçen gün bir diğerine benziyor
Yapayalnız bir göz yaşının ardından anlaşılmayan bir çift söz
Dünyanın bile rengi soldu
İçimden geçenleri ifade edemiyorum
Her şeyin daha kötüye gitmesinden korkuyorum
Yokluğunda neler oldu biliyor musun, anne
Senden sonra eskisi gibi kalamadık
Hatta bu hainler bile
Kıymet kazandılar gördün mü?
Korkaklar beni yenecek fırsat buldular
Gitmeden önce soruyorum… İstediğin bir şey yok mu
Yine sessiz mi kalacaksın, bir şey söylemeyecek misin?
Yarın sağ salim kalkacaksın
Sen ki o kadar yükü taşıdın
Eski muhteşem günlerdeki gibi döneceksin bize… Hamza NAMİRA

İSVEÇ VE BATININ GÖRÜNMEYEN YÜZÜ

Bu bölümde Habername'de köşe arkadaşım değerli Atila Altuntaş'ın yazdığı önemli gördüğüm bir yazısını alıntılamak istiyorum. Modern, çağdaş olarak gördüğümüz Avrupa'nın gelir seviyesi yüksek olan ülkesi İsveç'te yaşıyor Atila Bey. Yazdıkları duyum değil bizzat yaşanmışlıklar. Konunun iyi anlaşılabilmesi için yazının tamamını alıntıladım.

İsveç, batının model ülkelerinden biri. Ekonomik ve sosyal pek çok problemin üstesinden gelmiş bir batı ülkesi olarak bilinir. Fakirlik ve işsizlik oranı pek çok ülkenin ulaşmayı hayal ettiği en düşük seviyededir. Komşularıyla problemsiz denecek diplomatik ilişkileri vardır. Öte yandan insan hakları ve sosyal haklarda aldığı mesafe parmakla gösterilir. Otoban yollar, yemyeşil parklar, modern ve sistemli şehirleşmesiyle dünya cenneti olarak nitelenir. Bu ülkenin sokaklarında bir çöpe dahi rastlayamazsınız. Refah ve bolluk ülkesidir. Modern dünyanın salt insan duyularına hitap eden her türlü imkânına sahiptir. Belki bu yüzden madde medeniyetinin ulaşılması gereken hedef ülkeleri arasında gösterilir. Madalyonun ön yüzü böyledir.

Başta İskandinav olmak üzere Avrupa ülkelerinin yüz yıldır en büyük problemi, nüfusun giderek yaşlanması ve evlilik hayatının, aile yaşantısının sağlam temeller üzerine oturtulamaması, aile kavramının çökmesidir. Avrupa Birliği (AB) İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, bugün 495 milyon olan 27 AB ülkesinin nüfusu, 2035 yılında 521 milyon olacak. 2060 yılında ise nüfus 506 milyona düşecek. Doğum oranının giderek azaldığı Avrupa'da 2015 yılında, ölenlerin sayısı doğanlardan daha fazla olacak. Bu tarihten itibaren nüfus artışı, dışarıdan gelen göçe bağımlı olacak. 2035 yılından itibaren, dışarıdan gelen göç de nüfus artışı için yeterli olmayacak. Doğum oranının daha da azalmasıyla yaşlı nüfus toplumda iyice belirgin olacak. Yaşam süresinin uzamasından dolayı 2060 yılında Avrupa nüfusunun yüzde 30'u, 65 yaş üzerindekilerden oluşacak.

İsveç'te bugün 60 yaşında ki insanların yüzdesi 15,6 iken, 2035 yılında bu oran yüzde 25'e çıkacak. Bugün Avrupa'da yüzde 4,4 olan 80 yaşın üstündekilerin oranı 2060 yılında yüzde 12'ye yükselecek. İsveç'te bu oran yüzde 10 olacak. Günümüz Avrupa'sın da 4 kişi bir emekliye bakarken, 52 yıl sonra iki çalışana bir emekli düşecek. Nüfusun yaşlanması ekonomik problemlerle birlikte sosyal sorunları da getirecek.

Olayın maddi boyutu yanında bir de''manevi '' boyutu bulunuyor. Yılda ortalama 10 bin yaşlı, hayata ''yalnız ölümle'' veda ediyor. Bu ölümleri trajik hâle getiren ise bazı yaşlıların ölümünden günler, haftalar, hatta aylar sonra haberdar olunması. Kapısını çalacak bir yakını bulunmayan yaşlıların evine belediye tarafından bakıcı

gönderilmiyorsa, bu kişilerin öldüğü ancak ''tesadüfen'' fark ediliyor. Ya posta kutusunun günler sonra mektupla dolmasıyla ya da evde beslenen kedi veya köpeklerin açlıktan çıkardıkları seslerle... İsveç'te akrabanızın bulunması da problemi çözmüyor. Annesinin, babasının ölüm haberini yetkililerden tatildeyken ya da iş seyahatindeyken öğrenen İsveçli, Öğrenir öğrenmez cenazesine koştuklarını umuyorsanız yine yanılıyorsunuz. Çünkü cenazeye gelmek yerine, birçoğu tatiline devam eder, yetkililerden cenazenin defin işlemlerini yapmalarını ve işe yarar eşyalarınızın adreslerine gönderilmesini ister genellikle.

Maddi planda bu kadar müreffeh ülkeler olmalarına karşın değerler planında sınıfta kalan Avrupa ülkeleri geleceği inşa etme konusunda endişeler taşımaktadır. Müreffehleşmekle aynı oranda dünyevileşen, maddileşen, bencilleşen Avrupalı, toplumla beraber, toplum içinde yaşamasına karşın yalnızlaşmaktadır. Bu yalnızlık onları bencilleştirmekte ve kendisinden başkasını düşünmeyen pragmatist, değer yoksunu insanlar haline dönüştürmektedir.

Özetle; hayatın sadece yaşanılan bu dünyadan ibaret sanıldığı, maddenin mananın önüne geçtiği, bedenin ruhun önünde gittiği, dünyevileşmenin hayatın her alanını kuşattığı, eşyanın efendisi olarak yaratılan insanın eşyanın kölesi haline dönüştüğü, yaradılış ve dünyaya gönderiliş gayesini unutan amaçsız, başıboş sadece süfli duyguları tatmin etmek için yaşanılan bir toplumda denge bozulur. Ve bu bozulma tabiatın da dengesini bozar ve insanlığı yok oluşa götürür.[7]

[7] https://www.habername.com/yazi-isvec-ve-batinin-gorunmeyen-yuzu-3048.htm
Atila Altuntaş

NETİCE-İ KELAM

Zamanımızın zorluklarından, acımasızlıklarından vefasızlıklarından epeyce bahsettim. Maksadım okuyucularımı üzmek, kederlere gark etmek değildi elbette. Anne babasız olmadığını anne baba olunca anlamayalım diye bir dilekti bendeki.

Kendi alemimi yansıtmaktı belki.

Belki de gördüğüm hüzünlü yüzlerden, ıslak gözlerden, titreyen dudaklardan etkilenmişimdir. Belki de Dünyevileşen İnsanoğlunun Batı hayranlığı yüzünden batıyor olmasıdır. Battığının farkında olmayışıdır. Eşyanın efendiliğinden eşyasına esir oluştur belki gidişat. Belki düzelir umudu olmalı insanın.

Belki bir şeyler yapılabilir.

Belki insanlara faydamız olur.

Bilemiyorum! Belki de kendi geleceğimi düşünmüşümdür.

Bilinmez ki yarın nasıl olur?

Kim ne sonla karşılaşır?

Kimin derdi nedir?

Kim neyle sınanır?

Bilinmez ki.

Bilinen, gördüklerimizin bir yorumu belki… ya da tahmin…

Belki de masumiyetler,

Belki de acımasızlıklar,

Belki de birilerinin hesabı görülüyordur…

Bilemeyiz ki…

Bilinen Allah Resulünün bizlere söyledikleridir.

Bilinen Rabbimizin bize öğrettiği şekilde ebeveynimize sahip çıkmaktır.

Gerisine karışmak haddimiz değil.

Allah’a emanet olun.